Масса а мехкашкара пролетараш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

Ера 9 ОКТЯБРЬ № 81 (2290) 1958 шу

Мах 20 кеп.

Республикас кхоачашъяьй паччахьалкхенна баьца дaараш дIадалара а дохкара а план

ССКП XXI съезда сийна тIаийца социалистически декхараш кхоачашдеш Нохч-ГIалгIай АССР-а юрта боахама къахьегамхоша 1-ча октябре 100,1 процент кхоачашъяьй паччахьалкхен баьца дaараш кийчдара план. Укх шера дIачуденнад 29.035 тонн баьца дaараш е дIадахача шера цу хана денначул 10.878 тонн дукхагIа.

Баьца дaараш леладеш шоаш даьхача толамех эггара хьалха Даьхенга хоам бир Грозненски, цул тIехьагIа Сунженски, Ачхой-Мартановски районий болхлоша. Баьца дaараш дIадалара план иштта тIехкхоачашъяьй Гудермесски, Надтеречни, Наурски, Урус-Мартановски районаша.

Цунца цхьана цхьайолча районаша баьца дaарий культурай дика хьувкъам а баьккха уж паччахьалкхенга дIателилга во леладу. Иштта, Назрановски районо план 61 процент мара кхоачашъяьяц, Шалински — 63 процент, Шелковски — 69 процент, № 2 йолча баьца дaарий-шурий совхозо — 79 процент, г. МагIалбике — 58 процент, Каргалински — 59 процент.

Баьца дaараш дIадалара план во кхоачашъешшехьа а цIераш яьхача районашка де дезар дац уж кийчделга сихдарна. Пхе дийнахьа 25-ча сентябре денз 1-ча октябре кхаччалца Шелковски, Каргалински районашка шишша тонна мара баьца дaараш дIаденнадац, Назрановски — 62 тонн, г. МагIалбике — 60 тонн. ХIанз де мел дезар да деза помидораш, хохаш, столови свеклаш, морковь, кабуц чуэцара йистедаккхарна, мах беш йола сеть эшшача ассортиментах баьца дaаращца Iалашъяра а къахьегамхошкеи мах беча предприятешкеи Iанна мел эш баьца дaараш кийчде торо хилийтара а духьа.

Отчетан-хоржамий собранеш дика чакхъяхарца партен организацей болх тоабе

Исторен чухь боккхача лоархIаме хургйолча Советски Союзан Коммунистически партен XXI съезданна, шоай Даьхенна карагIдаьннарех чIоаггIа доккхал а деш, тIабаха кийчлуш ба вай мехкара миллионаш бола къахьегамхой. ХIаьта укх деношка цIенхоштара балхаш кхоачашдеш йоахк вай республикера юххьанцара партен организацеш — отчетан-хоржамий собранеш чакхйоахаш. Дуккхача организацешка партен собранеш дика вIаштIехьа яьха, лакхача идейно-политически боараме чакхъювл. Цу собранешка шерра йоаржаяь критика а самокритика а лоаттаю коммунисташа партен организацей балхацара кхоачамбоацараш, гIалаташ, болх тоабарна духьалдараш цIендаь дIадахарна а коммунисташи берригa къахьегамхойи оарцагIабахарца, ССКП XXI съездан сийна тIаийца дола декхараш сийленца кхоачашдарна а. Собранешка къамаьлаш деш болча коммунисташа гIеттаду партен организацей берригa болх тоабара а колхозий, совхозий, предприятей, учрежденей хIара деннара декхараш толаме кхоачашдара а хьакъехьара дешаш.

Цхьабакъда, отчетан-хоржамий собранеш массанахьа а дика чакхъювлац, цхьайолча ССКП райокомаша гIалаташ дувлийт юххьанцарча партен организацешкарча отчетно-хоржамий собранешта хьалхле лелаеш, цу организацешта кIезига новкъостал ду отчетан-хоржамий партен собранеш кийчъе а чакхъяха а, хIана аьлча цу собранех цхьабараша башха лоархIаме доаца гIулакх лоархI, уж дикка кийчъяь чакхъялийтара уйла а яц. Из бахьан долаш цхьацца йолча колхозашка, совхозашка, предприятешка организацешка гуш долча кхоачамбоацараштa йоаггIаш йола критика яц, уж мадарра гучадахац, болх тоалургболча хьакъехьара предложенеш лоадам боацаш хул. Цул совгIа соахкарча отчетан-хоржамий собранешка коммунисташа яь хинна болх тоабара хьакъехьара предложенеш мел кхоачашъяьй хьажа тохкам бац, хIаьта цо ший оагIонгахьара критикани самокритикани боарам лохбу.

Цу тайпара Шалински, Первомайски, Ножай-Юртовски районашка, городе МагIалбике, Грознерча Сталински районе отчетан-хоржамий партен собранеш мела чакхъювл, беррига а коммунисташ ахац собранешка, цар хьинаре хилар а кхоачамбоацарий критика а хила доаггIача хьисапе дац.

Партен организацей цхьаболча секретарий а бюро а докладаш тIа кхоачамбоацаш дувц наха юкъе беча организаторски балха гIулакхаш, парторганизацей предприятей, колхозий, совхозий боахаман гIулакхацара гIалаташ, кхоачамбоацараш, уж эшамаш партен организацей балхаца долаш хилара бахьанаш тахкац.

Цу районашкарча партен собраней решенеш хоадамболаш яц.

Цхьаццайолча райкомаша цIенхоштта леладац партен организацей секретараш харжара гIулакх, наха сий а ца деш царна хьашт а доацаш болчар кандидатураш а нийслу, хIаьта партен балха говзал йоацаш, партен организацешта керте а этта, царна хьалхле лелае хорвгдоацараш а могабу. Цох тарра боккха кхоачамбоацар лархIа деза нохчехи гIалгIаехи бола коммунисташ партен хьалхле лелаеча балха тIа ца хьежабарах а, къаьстта кхалнах ца харжарах а.

Вай республике йоккхагIа йола партен организаци я Грозненски партен организаци. Бакъда, партен организацешка отчеташ а хоржамаш а дара балха тIехь доккхий кхоачамбоацараш далийтад Грозненски горкомо, хIана аьлча цо цIенхошттара теркам тIабахийтабац юххьанцарча партен организацешка отчетан-хоржамий собранеш чакхйоахилга боккхача лоархIамера болх хиларна. Из бахьан долаш коммунисташ кIезига болаш а хила еззача тайпара йоацаш а чакхъяьлар Сталински районерча химзаводера партен собрани. Заводера партен политически болх мела латт, парторганизацен бюро коллективаца ювзаенна йоацаш, цунна хийра латт, заводо паччахьалкхен план кхоачашъяц.

Отчетан-хоржамий собрани йолча дийнахьа Грозненски нефтемаслозаводера ахаш бюро членаш а хиннабац собране. Шоашта из ховшехь горкомон Сталински райкомои юха а харжа могабаьб уж коммунисташ кердача партбюро юкъе хургболаш.

Укх деношка Нохч-ГIалгIай ССКП Обкома бюро дийцад партийни организацешка отчетан-хоржамий собранеш чакхъяхар гIулакх. Цу хьакъехьара кхоачамбоацараш белгал а доахаш, Обкома бюрос декхарийла яьй партен горкомаши райкомаши уж дIадаха а собранешта кийчо яреи уж чакхъяхареи гIулакха лелаеш йола хьалхле тоае а.

Отчетан-хоржамий собране керттера теркам тIабахийта беза кхоачашданза дола декхараш кхоачашдарна, кхы дIахо йодача хана партен-организационни а партен-политически а болх тоабарна. ХIара собранес Iалашде деза коммунистий хьинар айделга, партен организаце лела гIулакхаш бахьане цар шоаш бехктокхаме лархIара сакхетам лакхбе, парте боацачарцара бувзам чIоагIбе, парторганизацешта хьалхашка латта декхараш кхоачашде уж кийча хилийта.

Ленински Центральни Комитетанна гонахьа кхотаенна а йолаш, Нохч-ГIалгIай партен организацено мел эшар дергда вай партен XXI съезданна кердача толамашца тIаяхарна а кердача коталонашца вай Даьхен сий лакхде а.

Нохч-ГIалгIай АССР-а къахьегамхой Социалистически декхараш

Партен XXI съезд гульяра хьакъехьа ССКП ЦК Пленумо яь решенеш массава раьза волаш тIа а ийца, коммунизм оттаеча керда коталонаш яхарца, балхаш тIа керда толамаш дахарца из йоккха событи езъе кийча ба Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхой.

Шоай мелдола кхоачамаши тороназши лархIа а лаьрхIа, хьалхагIа шоаш тIаийца хинна декхараш кхы а сов а даьха, ССКП хургйолча XXI съезда сийна 1958 шерара паччахьалкхен план сихагIа кхоачашъе, къахьегама овсарле дIахо а лакхъе арахецаш йола продукци хьаярга дIабода мах лохбеи, Даьхенна дукха промышленнии юрта боахаманнии продукци яла лаьрхIад республикерча промышленни предприятей, гIишлош еча организацей, машин-наькъа транспорта совхозий, колхозий коллективаша.

Республикерча промышленни предприятей гIишлош еча организацей, машин-наькъа транспорта, юрта боахама коллективаша боккъонца укх лохехьара декхараш тIаийцад:

ПРОМЫШЛЕННОСТЕИ МАШИН-НАЬКЪА ТРАНСПОРТЕИ ГIОЛЛА

1958 шера валови продукци арахецарна йола паччахьалкхен план республикан ерригача промышленносте ханал хьалха кхоачашъе.

Къахьегама овсарле планал 2,5 процент лакхъе.

Арахецача продукцега дIабода мах лохбарца 75 млн. сомал кIезигагIа доацаш паччахьалкхен ахча кходе.

Промышленностаи культурно-бытовой гIулакхаштеи йола лоархIамегIара объекташ ханал хьалхагIа хьалъяь яха а болх бе йолаялийта а.

Мехкдаьтта чудоттарна йола план 101 проценти ялат тIадоттара план 110 проценти а еш, Грозненски машин-наькъа отделене дерригa мухьаш тIадоттара план 104 процент кхоачашъе, 1,1 сахьат хьалхагIа вагонаш йотта а йоассае а, шу чакхдалалехьа 1 эзар вагон мукъаяккха, мухь дIа-юха увзарга дIабода мах 4 процент лохбе. 27 эзар тяжеловесни поезд йига а нормал тIех царца 12 млн. тонн халкъа боахамера мухь бахьа а, тепловозаша деннеи бийсаннеи беш бола никъ 10 километр совбаккха; пропарочни станце цистернашта обработка еш йоаккха ха 10 процент кIезигъе.

Республикански автотреста мухь дIа-юха увзарна йола план 25 декабрь тIаккхачале кхоачашъе, 3 млн. сомал кIезигагIа боацаш планал совгIа пайда бала, доагам 05 процент кIезигагIа доагаде.

«Старогрознефт», «Октябрьнефть», «Горскнефть», «Правобережное» яха мехкдаьттан промыслови управленей мехкдаьттан скважинаш телеуправленега яхарна деш дола балхаш йистедаха.

ГОР. ГРОЗНЕ ГIОЛЛА

«Октябрьнефть» яхача мехкдаьттан управленена мехкдаьтта даккхарна шера йола паччахьалкхен план 1958 шера 5 декабрь кхачале кхоачашъе. «Старогрознефть» яхача мехкдаьттан управлене шера йолча планал совгIа 13.700 тонн мехкдаьттеи 3 млн. кбм. гази даккха а 3.700 метр бурув тоха а. Мехкдаьтта чакхдоахача промышленностен управлене шера йолча планал совгIа 242 эзар тонн сийрда мехкдаьттан продукташ яха. Феноли ацетони даккха Грозненски химически завода шера йола план 25 ноябрь тIаккхачале кхоачашъе. Машинаш ечеи металл кийчдечеи предприятешта 1958 шера йола паччахьалкхен план ханал хьалха кхоачаш а яь, планал совгIа 6,6 млн. сомал кIезигагIа йоацаш продукци яла. Моттигерчеи, кхачани, кооперативнии промышленносташкара планал совгIа продукци яла: моттигерча промышленностен предприятешкара 3,5 млн. сом, кхачанъярашкара — 8 млн. сом, кооперативничунчаргара — 2,6 млн. сом. ГIишлонаш ечеи гIишлоний материалаш ечеи совнархоза управлене гIишлон-монтажни балхаш дара а валови продукци арахецара а план 1958 шера 25 декабрь тIа кхачале кхоачашъе.

ГОР. МАГIАЛБИКЕ ГIОЛЛА

«Малгобекнефть» яхача мехкдаьттан управлене планал совгIа 14.220 тонн мехкдаьтта даккха. Промыслови машин-наькъа шера йола нахи мухьи дIа-юха увзара план 20 декабрь тIаккхачале кхоачашъе, хIаьта январь беттара задани съезд хьаелла ди тIаккхоачаш кхоачашъе.

Ерригача городера планал совгIа паччахьалкхенна 60 эзар пунт ялат дала. «Кавказ» яхача колхозе — аргIера дерригa балхаш 7 ноябрь тIаккхачале йистедаха.

ЮРТА БОАХАМЕРА

Гурахьеи Iайи деш дола юртбоахама балхаш дика вIаштIехьа а даьха чакхдаха, юрта боахама продукташ хьаяхарнеи паччахьалкхенга йохкарнеи йола планаши декхараши ханал хьалхагIа кхоачашде.

Технико овсарегIа болх бергболча тайпара гIулакх вIаштIехьадаккха, тракторaш, комбайнаш сеца латтилга дIадаккха, хIара механизаторо ший смении балха нормаш кхоачаш а тIехкхоачаш а ергйолаш болх вIаштIехьабаккха.

Автотранспортага хадданза болх байта, машинаш йоассаечеи йоттачеи хана совленна сеца ха ца яккхийта. Ялаташ чуэцачеи дIаувзачеи хана доа ца дайтар духьа цIенхоштта къовсам лоаттабе.

ХьажкIаши гидуаргаши шоай ханнахьа чуийца яха. ХьажкIа фун 1 млн. пунт а йолаш, паччахьалкхено оттаьча планал совгIа 1 млн. 846 эзар пунт ялат дIадала.

Паччахьалкхенна ханал хьалхагIа гидуаргаш дIаенна яха а планал совгIа 100 эзар пунтал кIезигагIа доацаш даьтта доаккха ги дIадала а.

ДикагIа йолча агротехнически ханашка а дика а гурахьа дIадув ялаташ 202,3 эзар гектара тIа дIаде. 154 эзар гектара тIа 1958 шера 15 ноябрал тIехьа ца йоалийташ зябь аьха яккха.

1959 шера бIаьсти дIаювргйолча ерригача культураштa зябьи пари аьха хилийта. Зябь оахача кхашка шу чакхдалале 110 эзар тонн кхо дилла. БIаьсти дIаювча культурай фу укх шера 15 ноябрь хьатIаккхачале цIендаь даккха.

Тракторaште, юртбоахама машинаштеи, комбайнаштеи еш йола ремонт 1959 шера 15 февраль тIаккхачале ерригача колхозашкеи совхозашкеи йистеяккха.

План 2000 килограмм йолча, 1959 шера хIара Iаттагара 2.145 килограммал кIезигагIа йоацаш шура яккха.

Шу чакхдалале чу а оттаяь, 42,5 эзарнел кIезигагIа йоацаш паччахьалкхенна хьакхарч дIаяла а хIара яхкача котамгара 109 фуъ даккха а.

1958 шу чакхдоаллаш юрта боахама 100 гектара лоархIаш 63 центнер шура, 19 цент. дулх, 11,5 эзар фуъ, 185 кг. тха даккха.

Доахани коа тIара оалхазараши совдахарна йола план кхоачашъе, планал совнагIа 173 эзар тонн силос кийчъе. ХIара Iатта керта лаьрхIа 16 тонн силос кийчъе. Ханнахьа хьагул а даь чах аргIаш де, шозлагIа хьокха баьцаш чуэца, шекар доаккха свекла, доакъарий корнеплодаш, харбазий кхашкара культураш чуийца яха а уж лоаттае дика моттигаш вIаштIехьа яха а.

Бизза кхоачамбалла доаханна гIожеи концентрированнии доакъараш Iалашде. Iа даккха доаханна дика кхийши отараши шоай ханнахьа кийчде.

Укх шера гурахьа колхозашкеи совхозашкеи сомий бешамаш 1.746 гектарали комсий бешамаш 2.700 гектарали кIезигагIа йоацаш дIайогIа. Йолаш йола ерригa бешамаш тоае а сомийи комсийи бешамашта эшшача тайпара гIулакх де а.

Ялатийна а мошача доакъарийна а хьажкIаш чIоаггIа хьувкъаргйолаш дола гIулакх де; хьажкIаш дIаювргйола лаьтта, кхо а тоссаш аьха даккха.

ХьажкIаш дIаювргйола лаьтташ укх шера гурахьа звеношта дийкъа дIадала, юрта боахамерча 22 эзар болхлочоа хьажкIаша лакхара хьувкъамаш лургдола агротехника Iомае.

ГУДЕРМЕССКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Гудермесски мехкдаьттан управлене — партен XXI съезд хьаеллача денга планал совгIа 300 тонн мехкдаьттеи 300 эзар кубометр гази яккха, заданел совгIа 100 метр бурув тоха. Вагонаш йоттарна шера йола план Гудермеса станце ханал хьалхагIа, 7-гIча ноябре, кхоачашъе, массатайпара мухь тIаботташ а Iобоассабеш а планахчул уж кIезигагIа лоаттае. Гудермесски локомотивни депора дIаухача тяжеловесни поездашца кхы тIа совгIа 2 млн. тонн халкъа боахамера мухь бахьа.

Ерригача районера планал совгIа паччахьалкхенна 1000 тонн хьажкIийи 500 центнер баьца дaарий яла, съезд хьаелла ха тIаккхачале бIаьстан юхье кхашка деш долча балхашта боккъонца кийчдала.

СУНЖЕНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

«Сунжанефть» яхача мехкдаьттан промыслови управленена мехкдаьтта даккхарна шера йола план 1958 шера 10 декабрь кхачалехьа кхоачашъе, къахьегама овсарле планал 10 процент лакхъе а мехкдаьттеи гази яккхарга дIабода мах 2 процент лохбе а. Планал совгIа Ассински консервни заводера 500 эзар сома маьхеи леспромхозера 500 эзар сома маьхеи продукци арахеца. Укх шерара кхашкара дерригa балхаш Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дузача денга кхачале йистедаха, паччахьалкхенга кхы тIа совгIа 30 эзар центнер хьажкIаш, 20 эзар центнер баьца дaараш, 10 эзар центнер гидуаргаш, 3 эзар центнер шура, 1,5 эзар центнер дулх дохка. Паччахьалкхенга хьайбай продукташ йохкарна шера йола планаш 1958 шера 7 ноябрал тIехьа ца йоалийташ кхоачашъе.

НАУРСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

15 ноябрь тIаккхачале хьайбашта кхийши отараши хьалдаь а ремонт яь а даха. Цу ханале 100 гектар сомий бешамаши 220 гектар комсий бешамаши дIайогIа. 10 октябрь тIаккхачалехьа чу а ийца планал совгIа 900 центнер комсаш дIаяла, 1959 шера 25 январь хьатIаккхачале 77 трактор тоае. Шера йола хьайбай продукташ йохкара план 1 декабрь хьатIаккхачалехьа кхоачаш а яь, паччахьалкхенга кхы тIа совгIа 426 центнер дулхи 7.500 центнер шуреи йохка.

Дуккхача колхозни кадрашта говзалаш Iомаергйола дешар вIашагIдолла а шу чакхдоаллаш 123 эзар сагал кIезигагIа боацаш нах Iомабе а; планах 28.000 тонн хиннача, хIанзоле а кийчдаьча 34.744 тонн леошача доакъарал совгIа шу кхоачадалале кхы а 3000 тонн силос лаьттах йолла.

НАЬСАРЕН РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Района совхозашка укх шера де деза юрта боахаман балхаш 5 ноябрь хьатIаккхоачаш йистедаха, планал совгIа паччахьалкхенна 4000 тоннал кIезигагIа йоацаш хьажкIаш яла; Сийлахь-боккхача Октябра 41 шу дуза ди хьатIаккхачале зябь аьха яккха; доахана Iа доаккхаргдола кхийши отараши дика кийчдаь йистедаха; «Красный Октябрь» яхача кирпишкеча заводе шера йола план ханал хьалха кхоачашъе, къахьегама овсарле планал пхи процент лакхъе, арахецаш йолча продукцен дикал тIехъяккхар духьа цIенхоштта къовсам лоаттабе.

ШАЛИНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Райнерча совхозий ерригача отделенешка укх шера де деза дерригa юртбоахама балхаш толаме чакхдаха.

Джалкински совхоза шоллагIча отделенен кхашка 25 сентябре зябь аьха яккха; цхьоагIо йолаши йоа ца еши хьажкIаш чуэца а доаханна долча доакъарийна 200 тоннал кIезигагIа доацаш хьажкIа-гIад Iалашде а, 1 ноябрь тIаккхачале хIара фуражни Iаттатара 1.850 килограмм шура яккха; дерригa кхийши отараши доаханна Iа даккха кийчде; гурахь дIадув ялаташ дикагIа йолча агротехнически ханашкеи дикеи дIаде.

Шалински совхоза кхоалагIча отделене 20 октябрь хьатIаккхачалехьа зябь аьха яккха, дикагIа йолча ханашка а 1500 гектар долча дика кийчдаьча лаьтта а гуйран ялаташ дIаде.

Джалкински совхоза йиълагIча отделене 20 октябрь хьатIаккхачалехьа ялтийна лаьрхIа хьажкIаш чуэца, доаханна дика Iан кийчо е.

* * *

Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхоша, шерра социалистически яхь а йоаржаяь, шоай беррига низ тIаботтабхийтаргба паччахьалкхен планаши ССКП XXI съезда сийна тIаийца масса тайпара социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдарна, хIаьта уж кхоачашдарца вай мехка коммунизм оттаяра гIулакха юкъе шоашкара доаггIаш дола доккха дакъа а хьоргда.

Декхараш дийца а дийцад тIа а ийцад Нохч-ГIалгIай АССР-ерча промышленни предприятей, строительни организацес, машин-наькъа транспорта, колхозий, совхозий коллективай собранешкеи митингашкеи.

Афганистане СССР-а Лакхехьарча совета Президиума Председатель К. Е. Ворошилов хиларах йола коммюнике

Афганистана Паччахьа Цун Возалле Мухаммед Захир Шаха вехарах доттагIала тIехьа из Паччахьа вайцига хиннадаь 1958 шера 1 октябре денз 6 октябре кхаччалца (1337 шера 9 мизане денз 14 мизане кхаччалца) Афганистане хилар СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Председатель К. Е. Ворошилов.

К. Е. Ворошиловца Афганистане хилар: СССР-а Лакхехьарча Совета Къамий Совета доазол дехьарча дешай Комиссен председатель Н. А. Мухитдинов, СССР-а кхыча мехкашкарча гIулакхий министра заместитель Н. П. Фирюбин, СССР-а Лакхехьарча Совета депутат, Таджикски ССР-а Iилмай Академен президент С. У. Умаров, СССР-а Министрий Совета арахьарча экономически бувзамий Паччахьалкхен Совета член Д. Д. Дегтярь, СССР-а культуран министра заместитель Н. Н. Данилов, СССР-а МИД-а Юкъерча Малхбоалерча мехкашцарча гIулакхий отдела заведующи А. Н. Павлов, кхыбол официальни нах.

Кабуле кхаьчача К. Е. Ворошилови цунцара бараши Афганистана веннача паччахьа Цун Возалле Мухаммед Надир-Шаха каша тIа а бахар, цутIа венок а биллар.

К. Е. Ворошилов а цунцара бараш а Афганистана исторически культурнии памятникашка хьежар. «Гази» яхача стадионе Афганистана столице бахача нахаца вIашагIкхийтта хилар, цига советски халкъагара вежарий моаршал дIаделар К. Е. Ворошиловс Афганистана халкъага, царца цхьана Кабуле бахача нахага а луш. Цар цIенча дег тIара моаршал хьаттар Советски Союза викалашка. К. Е. Ворошилови цунцара бараши цу стадионе спортивни цIей дездеча хилар, халкъа совете хилар, хIаьта иштта города Кабула промышленни предприятешкеи культурни учрежденешкеи хилар, афгански эскара дакъа тактически Iомалуча тIа а хилар уж. Массанахьа Афганистанерча официальни болча а бахача а наха чIоагIа дукха безаш тIаийбир Советски Союзера баьхка хьаьший.

Ше Афганистане волаш К. Е. Ворошилов Афганистана Паччахьаца Цун Возалле Мухаммед Захир Шахаца безаме вIашагIкхийтта а цунца къамаьлаш деш а хилар.

К. Е. Ворошилови цунцара бараши — Н. А. Мухитдинов а кхыбараш а — иштта премьер-министраца, доазол дехьарча гIулакхий министраца, халкъа совета председателаца, Афганистана паччахьалкхен кхыча деятелашца безаме вIашагIкхеташ а къамаьлаш деш а хилар.

К. Е. Ворошилови цунцара бараши Афганистана Паччахьаца Цун Возале Мухьамад Захир Шахацеи Афгански паччахьалкхен кулгал деча кхыча деятелашцеи вIашагIкхетар безаме а къамаьлаш вIаши дика кхетадеш а хилар.

Уж вIашагIбетталуш а цар къамаьлаш деш а дакъа лоацаш хилар Афганистанера СССР-а Посол М. В. Дегтяры СССР-ера Афганистана Посол Абдул Хаким Шахаламии.

Советско-афгански экономически технически барт-цхьоагIон а торговлен а хьакъехьа карагIдаьнна дика гIулакхаш белгалдаьхар шинна а оагIоно, дIахо а шинна мехка юкъе доагIаш дола гIулакхаш, хIаьта иштта культурни бувзамаш толамца дегIадоаладергхиларах тешам бенна дийцар цар.

Безаме вIашагIкхийттача а къамаьлаш деча а дунен халкъашта юкъерча хьалеи советско-афгански гIулакхийи кертерча дешай хьакъехьа вIаши къамаьлаш дир, цул совгIа, Бандунгеи ООН-а Уставеи принципий ларда тIа долча цу дешай хьакъехьара шинна а мехка позицеш гарга латташи дукхача даькъе цаIаш йолаши хилар юха а белгалдаьккхар.

Шинна оагIоно дика а хеташ белгалдоакх, К. Е. Ворошилови цунцара бараши Афганистане хиларо тайп-тайпарча политически социальнии системаш йолча мехкашта юкъерча дикача барт-цхьоагIон хьокхам шоаш бола советско-афгански гIулакхаш кхы а чIоагIагIа чIоагIдар.

Юхерча а Юкъерча а Малхбоален районеи дерригача дунен тIеи дIахо а машара, кхерам ца хилийтара гIулакх цо чIоагIдергхиларах а тийшар шаккъе оагIув.

Кабул. 1958 шера 6 октябрь (1337 шера 14-ча мизане).

Советски Социалистически Республикай Союза Лакхехьарча Совета Президума Председатель К. Е. Ворошилов.

Афганистана Паччахьа Мухаммед Захир Шах.

Ташкенте хьайийлай писателий конференци

7-ча сентябре Узбекски ССР центре Ташкенте хьайийлай Азени Африкани мехкашкарча писателий Конференци. Каирски конференцес бaь тIахьехам мога а баь Ташкенте вIашагIкхийттаб азиатскии африкански шовзткъеи иттнел совгIа паччахьалкхенашкара писателаш. Цул совгIа хьоашал тIехьа баьхка дуккхача Европерчеи Америкерчеи, Австралерчеи мехкашкара писателаш а ба цига.

Конференце культуран деятелашца дувцаргда Азени Африкани тайп-тайпарча мехкашка литературеи культуреи дегIаярах дола дошш, адамий прогресс хилийтарна а къамий кортамукъле лораярна а лелабеча къовсамаца дувзаденнеи кортмукъале а дерригача дунен тIа машар а халийтарна колониализмана духьал лелабеча къовсамца дувзаденнеи шоашта, писателашта, хьалхашка латтача декхарехи, хIаьта иштта Азени Африкани халкъий культурахи. Западерча культурацарча цар бувзамахи а дувцаргда конференце.

Азени Африкани мехкашкарча писателий Конференце дакъа лоацарашка СССР Министрий Совета председатела Н. С. Хрущевс дахьийта моаршал

Ташкент

Советски халкъагареи, Советски правительствогареи сайггареи дIайха салам моаршал дойт аз Азени Африкани мехкий писателий Ташкенте вIашагIкхийттача Конференце дакъа лоацарашка.

Прогрессивни адамаша чIоагIа лоархIаш да колонизаторий Iоткъама кIалхара бовларна лата а латаш, мехкашка керда вахар диллара активни дакъа а лоацаш, кортамукъа а ший хилар а Iалашдаьча халкъий национальни кхетам лакхбаккхарна Азени Африкани писателаша леладеш дола хьинаре гIулакхаш.

Дог тийша ва со, Бандунга принципай лардаца дIа-юха деш дола гIулакхаш дегIа а ухаш, дерригача мехкашка барт-цхьоагIо дIахо чIоагIъергйолаш Конференци цунах хург хиларах. Тайп-тайпарча контингенташкара писателаш Конференце вIашагIкхетаро торо хулийтаргья дIахо дерригача дунен литература дегIадоаладеи, Малхбоалехьени Малхбузехьени культурашта юкъера бувзамаш шердеи чIоагIдеи.

Толамца шоай болх дIабахьа низ лулба, колониализманеи империализманеи духьаларча къовсама доккха гIулакх кхоачашде афро-азиатски халкъий кортамукъале а, ший лоIаме хилар а, лаьттан тIа машар хилар а Iалашде тIахьийха йолча Конференце дакъа лоацараштa.

7 октябре, 1958 шера.

Н. ХРУЩЕВ.

СУРТА ТIА: Ташкенте хьайийлача Азени Африкани мехкашкарча писателий конференцен эмблема.

Фотохроника ТАСС.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

Политически агитаци кердача декхараша дIадехача тайпара лелаю

ССКП XXI съезд гулъярах болча соцамо Iалалмате чIоагIа политически а къахьегама а уйла лакхъяьй Грозненски районерча къахьегамхой. Денгара-ди мел доал лакхлуш латт болхлой, колхозникий, интеллигенцен творчески хьинар.

Из патриотически хьинар мамогга дегIа а доаладеш района парторганизацес тIехьарча хана дикагI вIашагIбеллаб наха юкъера политически болх. Из болх цо хьожабаьб Нохч-ГIалгIай республика юхаметтаоттаеш боахам а культура а хьалъяра доккхий декхараш кхоачашдарна.

Мишта вIашагIбеллаб оаха болх? Эггара хьалха партен райкомо первични парторганизацешца цхьана къоастадир агитатораш лахара а, кийчбара а, дIанийсбара а дош. Районе агитационни болх беш ва 315 коммунисти, 170 комсомолеци, 100 гаргга парте боацараши.

Агитаторех 60 процентал дукхагIа ба лакхера а юкъера а дешар дийша нах. Партийни организацеша чIоагIа теркам бу агитатораша дешарна. 420 агитатор дешаш хилар тайп-тайпарча кружокашка, семинарашка, партийни дешара системан школашка. 7 агитатор сайрийна дешара марксизман-ленинизман университете, 90 агитатор лакхера а юкъера а дешара заведенешка заочно дешаш ба.

Щенхоштта кийчо ярах дуккхача партийни организацешка дика кийчо йолаш агитатораш ба. Иштта 1-гIча Мая цIерахча колхозе 52 агитатор ва, царна юкъе ба колхозе кулгал деш бола болхлой а. Партийни бюрос нийса дIанийсбаьб агитатораш. Царех 14 агитатор кхашка болх беш ва, 17—хьайбай фермашка, 3—бешамий-огородий бригаде, юхебисараш мастерскешка, гараже, кхыча цехашка ба. Цхьаккха а участок яц агитколлектива дош ца кхоачаш.

Партен райкомо де дезар даь кулгалдеш йолча кадраша политически болх дикагIа бергболаш. Партен XX съезд хилалехьа, кулгалдеча болхлоша шоай кхы балхаш дал баьлча мара докладаш а лекцеш а яцар къахьегамхошта. Тамаш а яц из, хIана аьлча дика доклад а лекци а дикка кийчо йича мара юлац, хIаьта цу хана царна из ха лацар.

ХIанз кхыча бесса да гIулакх. Партен райкомо кулгалдеча болхлошта заданеш тел алхха доклад е лекци еша командировке аха. Иштта агитационни болх болабича тучадьлар клубашка а кхыча массови моттигашка а лекцеш ешача массазза а цхьа нах ухилга, лекцешка лаца дувгIаш цхьабола колхозникаш, болхлой бусаш хилар. ТIаккха партен райкомо доладир клубашка, культуран цIеношка ешачул совгIа колхоза совхоза бригадашка, фермашка, предприятей цехашка докладаш а лекцеш а ешилга. Цо торо хилийтар ладувгIаш бола нах дукхагIа юкъе оза, цул совгIа кулгал деш бола болхлой болхлошца, колхозникашца вIашагIбетталуш хиларах боахама а культурни вахара а дешаш дикагIа къоастаде торо хилар.

Партийни организацен керттера декхар да агитаторий болх тоабелга. Из лаьрхIе агитаторашца совещанеш ю, теоретически темах лекцеши докладаши еш.

ТIеххьарча хана партен райкомо чIоагIагIа ду агитколлективай кулгалхошта деш дола новкъостал. ХIара бетта царна семинараш ю. Семинаре баьхкраш района а, республикан а дикагIа долча боахамашка а ухаш цар балха опыт а Iомаю политически болх мишта лелабу а хьож. Практико хьахьекхар практически дешарах дикагIа йола форма из йолга.

Колхозашка, совхозашка деча балхех боала пайда мишта боал кIоаргга Iомадара духьа экономически конференцеш ю, уж вIашагIъехкараш а цар балха юкъе хьинаре дакъалоацараш а агитколлективай кулгалхой ба.

ХIара денна агитаторашкара дукхагIа дIадех болх дикагIа белга. ХIана аьлча болхлой, колхозникаш ха безам болаш хул колхозера, предприятера, мехкара, кхыча мехкашкара гIулакхаш.

Дукха ха йоацаш Ермоловски оалхазарий совхозе агитатора-коммуниста нов. Закаевс къамаьл дир ССКП Нохч-ГIалгIай обкома IV-ча пленуме къоастадаьча дешаех.

Агитатора къамаьлага чIоагIа уйла тIаяхийта ладийгIар. ЛадийгIараша шоай болх, пленумо оттадаь декхараш шоаш кхоачаш мишта дергда дийцар. Шурий-товарни ферма Iан кийчъяра а шортта доакъар Iалашдара а дош дувцаш соцам бир тIехьайисача II-ча отделенена доакъар кийчде новкъостал де аьнна. Цар дийцар Кулерера клуба а тикан а болх во лелилга. Агитатора нов. Закаевс уж дешаш совхоза директорага а парторганизацен секретарага а дIадийцачул тIехьагIа де дезар дир болх тоабарна.

Агитатораша боккха болх бу социалистически яхь вIашагIйоллаш. ДукхагIа йолча фермашка, производственни бригадашка агитатораша социалистически яхь лелара бетта йола итогаш ювц.

Яхьа итогаш дIайовзийт пенгазеташка, «Заветы Ильича» яхача районни газетага гIолла, кино доладалалехьа деча къамаьлашца.

Партен райкомо а первични партиорганизацеша а тоабаьб гойтара агитаци лелаяра болх. Района фермашка а юрташка а хоза кийчдаь плакаташ, диаграммаш, стендаш да.

Хьокхам эца мегаргболаш я № 1 йолча Шурий совхозера гойтара агитаци. Конторе чувоалача хьалтеха да ССКП XXI-ча съезда сийна тIаийца социалистически декхараш. Партийни кабинете гойташ да совхоза, отделеней, фермай боахама хьокхамаш. Доаркай социалистически декхараш доахан латтача хьалтеха доахк.

Дика цхьалха яьккха я бригадира-коммуниста нов. Зацарне красни уголок. БIаргагуча хьалтеха я шура яккхара график, хIара доаркан социалистически декхараш кхоачашдара таблица. Пенгазет бетта цкъа арадоал цига. Газете дакъалоацаш ба доаркаш, скотникаш, ветеринарни болхлой.

Совхоза партийни организацес безаме вIашагIъеллай «Вайца яхь лелаечарцигахьа» яха стенд. Цу тIа хьахьекхай Грозненски районаца социалистически яхь лелаеча Херсонски областан Херсонски района экономика а культура а. Стенда тIа да Херсонски районе дикагIа болча новкъостий сурташ.

Шоай керттера уйла наха юкъерча политически а организаторски а балха тIа а яхийта партен райкомо первични партийни организацешца цхьана дикка толамаш даьхад района хьалхашка латта боахама-политически декхараш кхоачашдеш.

Укх шера района колхозашеи совхозашеи ялаташ дика хьувкъийтар. ХIара гектара тIара 15,8 центнер кабола ялат даьккхад, планах 12,2 центнер дакхха дезача. Ханал хьалхагIа кхоачашъяьй паччахьалкхента ялат доххара план. Дика хьокхамаш даьхад хьайбай боахаме а. Ханал хьалхагIа кхоачашъяьй паччахьалкхенна шура дIаялара шера йола план.

Района къахьегамхоша доккхий декхараш тIаийцад ССКП XXI съезда сийна.

Дукха а кхоачамбоацарш да хIанз а нахаца лелабеча, политически-кхетама балха юкъе. Уж кхоачамбоацараш дIадахара уйла тIаяхийта я района партийни организаци.

Политически балха идейни лакхал ай а еш партен райкомои первични партийни организацешеи кхы а чIоагIбергба къахьегамхошцара бувзам, района хьалхашка латта декхараш кхоачашдарна уж оарцагIа боахаргба.

В. БЕЛЕЦКИЙ,
ССКП Грозненски райкома агитацени пропагандани отдела заведующи.

Фу хьахьекхар МагIалбика партийни дешара хьалхарча деноша

«Сердало» газета тIа хоам баьча тайпара укх шера МагIалбике вIашагIъеллай 58 тайп-тайпара дешара кружокаш.

ДукхагIа йолча кружокаша дика кийчо яь чакхъяьхар шоай занятеш. Дика чакхъяьлар занятеш РМЦ, мехкдьттан промыслашка, ЦКРС, почте, № 1 йолча юкъерча школе, интернате, пожарни команде, «Кавказ» яхача колхозе, иштта кхычахьа.

Цхьабакъда, белгалдаккха деза дешара хьалхарча деношка дешара кийчо еш доккхий кхоачамбоацараш хиннилга.

Дешара кийчо во йир ЦЗК, транспортни конторан, № 11 йолча школан партбюроша. Цу организацешка занятеш хиланзар нах кIезига гулбенна хиларах. Горисполкома парторганизацен партбюрон член н. Новиков городской семинаре ва везача ца воагIаш пивной баре вахар, транспортни конторера коммунист н. Буробин занятешкара дIа а ваха столове къаракъ молаш хилар, «Нефтяника» промкома болхлочо н. Бондыревс кружоке деша тиганзар, занятеш хулча дийнахьа веха вар из а.

Занятеш йолаеннача дийнахьа цхьан кружокера кхыча кружокашка бахар цхьабараш. Цу дерригнеша а хьахьокх цхьа йолча партийни организацеша дешара кийчо мела яь хилар.

Геттара во да комсомольски сете дешара гIулакхаш. Юрташкара кружокаш болх бе йолаяланзар цига. ВЛКСМ горкомо кружокаш Iалашъянзар ВЛКСМ исторех долча литератураца.

Укх деношка ССКП горкомо дувцаргда дешара хьалхарча деной итогех дола дош, гучадаьнна кхоачамбоацараш дIадахарна де дезар а дергда.

К. ЗЫСКУНОВА,
ССКП МагIалбикан горкома политдешара кабинета заведующи.

Агитатораша хьинаре болх бу

Массазза а дукха нах хул № 20 йолча юкъерча школе. Хоржама кампани йолаеннача хана денз сецаьбац укхаза агитационни болх. Цу школани грозненски госбанка конторани партийни организацеша цахаддаш болх лелабу кварталашка избирателашта юкъе, агитпункте.

Къаьстта дика болх беш ба агитатораш н. н. Вахтин, Обозин, Глинцов. Цар бахача наха юкъе беседаш яьй «Халкъий доттагIал ленински къамий политикан лоархIамера лард я», яхача темах, дунен мехкашта юкъерча гIулакхех лекцеш йийшай.

ХIанз агитатораша избирателашца беседаш ю хургйолча ССКП XXI съездага кийчлуш, мел къахьегама а политически а уйла лакхъенна Нохч-ГIалгIай республикан къахьегамхой цу денга кийчлу.

С. ШАМХАЛОВ.

Партийни дешара хьалхара денош

Ший ханнахьа а дикача кечамца а доладелар Первомайски районера партийни дешар. Районерча 12 кружокашка 1-ча октябре занятеш чакхъяьлар.

Дика кийчбеннабар дукхах бола пропагандисташ.

Дика чакхъяьлар пропагандиста нов. Салбиевс хьехача райпо кружока занятй. Нов. Салбиевс «индустриализацен советски метод» яхача темах, из тема вахара гIулакхаца а ювзаш лекци йийшар, лекцега ладувгIараша тийннача хаттараштa нийса жопаш делар пропагандиста.

Уйла тIайохийташ ладийгIар Мужечарча 7 шерарча школе вIашагIкхийтта хиннача хьехархошеи колхозникашеи пропагандиста нов. Беспаловс йийшача «В. И. Ленина революционни болх болабалар» яхача лекцега.

Мужечарча лесоучастке, конкретни экономика Iомаеш йолча кружоке «Социалистически промышленностахи из дегIайоалаяра наькъехи» лекци йийшар лесоучасткан технорука нов. Ужаховс.

2-ча Октябре хилар районни экономически школен хьалхара заняти. Школен дешара гIулакхаш дувцаш райпарткабинета заведующес нов. Шириненко къамаьл даьчул тIехьагIа «Социалистически доалахьен ши форма» яхача темах дика чулоацам бола лекци йийшар ССКП райкома секретара нов. Котиковс.

Ала деза, берригa а пропагандисташ кийчбеннабацар ларттIа занятешка лекцеш еша. Хила беззача тайпара чулоацам болаш, ладувгIарий уйла тIагIоргйолаш яцар ДжIайрахен 7-шерарча школерча кружоке пропагандиста нов. Льяновси Ленина цIерахча колхозерча кружоке нов. Швоевси яь беседаш.

Партийни дешара кружокашкеи школешкеи болх беш бола пропагандисташ а первични партийни организацеш а декхарийла я партийни дешар, лакхера идейно-теоретически уровень йолаш дIадахьа.

Хь. МАГАМЕДОВ.

Айбе нах бахача кварталашкара политически болх

Вай мехка хIара денна, хIара сахьата болхлоша, ахархоша, интеллигенцес коммунизм хьалъяра леладеш дола гIулакхаш дуккхача наха дIадовзаш хила деза. Къаьстта боккха лоархIам болаш да кварталашка бахача балха боацача наха юкъе политически кхетама болх бар. Балха боацаш цIен ноаной, боккхий нах, пенсионераш ба, царна юкъе лелабанза баргбац политически кхетама болх. ХIанзолца партийни организацеша наха болх беча моттигашка лелабора из. Нах бахача моттигашка беча балха лоархIам кIезига бора, цхьабакъда цига беча балхаца мара партийни организацешка торо хулийтаргъяц хIара къахьегамхочунца къамаьл де, общественни вахара чоалханера дешаш кхетаде царна новкъостал де.

Хоьш долча тайпара наха юкъера кхетама болх бара центр хоржамий участкера агитпункт я. Хоржамаш дара кампани чакхйоаккхаш Ленински районе вIашагIъеллаяр 35 агитпункт. Хоржамаш чакхдаьлча массазза а болх бергболаш йитар 10 агитпункт, цар боккха болх бу наха юкъе. Ала дезаш да партийни организацеша ца хаддаш кулгалдаьча агитпункташка, нахаца болх бара тайп-тайпара формаш а методаш а лехаш из болх лелабаьча хоржамий кампани йолча хана хинна болх лаьгI ца болийташ дIабахьа торо хиннилга.

Цу тайпара лархIа мегаргйолаш я «Красни молот», гаражни оборудованен заводий, консервни комбината, пединститута иштта кхыйола парторганизацеш.

Наха юкъе боккха агитационни болх бу «Красни молот» завода культуран цIагIарча № 15 йолча агитпункто, цо гIулакх деш 1800 избиратель ва. Белгалдаккха деза завода нормативно-тохкама группан начальник вола нов. Российский заведующел чIоагIвича денз цун болх тоабеннилга.

Агитпункто мел беш бола болх планаца лелабеш а завода парткомо чIоагIбеш а ба.

Агитаторашца бетта шозза инструктивни совещанеш ю, цу совещанешка царга дIадовзийт агитационни балха аргIан декхараш, деша деза газеташ, журналаш могаду Агитпункте массазза а дежурнеш хул, укхаза да тайп-тайпара литература, журналаш, газеташ, справочни материалаш я.

Завода политически дешара цIагIа «Агитаторанна новкъостала» аьнна витрина яьй. Цу тайпара агитаторашца беча балхо агитатораштa гIо ду цар политически кхетам лакхбарна, наха юкъе большевистски идеяш яхьа. Агитатораша бахача наха юкъе лелабеча балха юкъе дукхагIа пайдане я кварталашка ю беседаш, агитпункташка ю лекцеш, агитатораш къахьегамхошца цар болх беча вIашагIбеттабалар.

Къахьегамхоша сийдеш, царца бувзам болаш ба агитатораш-коммунисташ завода болхлой Воронов В. С., Комаров Н. К., инженер технолог Шепелев В. А., № 12 йолча цеха болхло Стороженко, иштта кхыбараш. Масала нн. Воронови Комарови шоашта тIачIоагIъяьча квартале бетта шозза-кхозза хул. Беседаш ярна 3—4 цIагIара нах кхьа а гулбеш царца бу агитатораша болх. Комаровси Вороновси бахача наьха хьашташ йоакхо еш кхоачашду. Цхьабараш лекцега, докладага ладувгIа, вожаш концертага, кинога хьажа бех. Вай партен а советски правительствон а политика дIайовзийтарал совгIа балха болча дика хьокхамаш доах цар. Комаров Николай Константиновича августа беттара план 350 процент, Вороновс 250 процент кхоачашъяьй.

Агитпункте еш политически а, Iаламан-Iилман а, мехкашта юкъерча гIулакхий а темаех йола лекцеш. КIира хьалхагIа агитпункте хоам бу лекцей темаех а уж хургйолча ханах а. Агитпункто ший болх клуба правленеца бувзам болаш лелабу. Лекци йистеяьлча кино хьокх. Лекцеш хан-ханнахьа ешаш хиларца, цига массазза а дукха нах хул.

Беседаши докладаши ярал совгIа агитатораша увттаде дезача уттаду боахама гIулакхаш а. Масала, агитатора-коммуниста нов. Стороженкос Ленински райисполкоме городе къилбседа оагIорахьа бани яра, гIашлой лелача наькъашта асфальт тохара, цIабанхкача нохчаштеи гIалгIаштеи новкъостал дара дешаш оттадир. Цхьадола гIулакхаш даь даьннад.

«Красни молот», завода № 15 йолча агитпункта балхо хьахьокх дика вIаштIехьа баьккха массазза а йолча агитпункта болх лелабеча мел пайдане да.

Агитпункта балха юкъе лоархIам болаш кхоачамбоацараш а да. Царех цаI да наха юкъе балхаш деча завода директора нов. Колесниковс, керттерча специалисташа, цехий, отделий начальникаша, завода парткома членаша дакъа ца лацар.

Укх деношка партен райкомо агитпункта заведующешца совещани йир, нах бахача кварталашка агитационни болх бара хьакъехьа. Къаьстта теркам тIабахийтаб ССКП XXI съездага кийчо ярна.

Агитатораша нийса белгалду районни, городской, советий, НГIАССР-а а СССР-а Лакхехьарча Советий а депутаташ избирателаш болча кIезига хул яхаш, хIаьта царех цхьа бараш избирателашта биц а беннаб. Депутаташа шоай болх агитаторашца бувзам болаш лелабича бакъахьа хургба.

ХIанз берригача вай мехка Октябра 41 шу дизара а ССКП XXI съезд гулъяра а сийна дерригача халкъа социалистически яхь йолаеннача хана бахача наха юкъе кхетама болх лелабара лоархIам лакхбеннаб. Цудухьа партийни организацеша дукхагIа теркам тIа бахийта беза из болх тоабарна.

ДЕГТЯРЕВ,
ССКП Ленински райкома пропагандани агитацени отдела заведующи.

К-750 яхача кердача мотоцикла ду тоахкамаш йистедоалаш латт Киевски мотоциклетни заводе. ХIанз арахецаш йолча М-72 яхача мотоциклаца нийсйича керда машина дукха хьамаш дикагIа долаш я: сихагIа я, 100 километр никъ беча 6 литр кIезигагIа дода доатам, лоархIам боллаш низ болашагIа я тормозаш, гидравлически амортизатораш йола подвеска дикагIа тоаяь я. Мотора мощность 25 говра низ болаш я. Цу кердача машина хьалхара парти арахийцай. ССКП XXI съезд хулаш К-750 яха мотоциклаш серийни арахецаргья.

Сурта тIа: аргIан доагIа тоахкамаш даьчул тIехьагIа К-750 яхача мотоциклага хьожаш боахк конструктор Петр Гаврилович Храпунови (аьрдехьа), воккхагIа вола испытатель Иван Лаврентьевич Квашеи.

К. Долина сурт. ТАСС фотохроника.

Дикача хьокхамашца гIо комсомола 40 шу дизара накъа

Берригa советски кагирхой дикача хьокхамашца Ленински комсомола 40 шу дизарга кийчо еш ба. Предприятешка, совхозашка, колхозашка, учрежденешка даьржад кагирхой хьинаре гIулакхаш: художественни самодеятельноста кружокашка лекхаш музыка я, художественно кийчъяьча стендашка хьаоттаяь комсомола дикача гIулакхех йола керда материалаш латт. Цхьабакъда Наьсарен районе-м дац уж гIулакхаш иштта дика: дукха ха яц районерча комсомольцаша цу оагIорахьа кIезига-дукха а болх дIаболабаь. Из хьагойт дIахо долхача бакъдараша.

Культурно-массови болх дика вIашагIбоалла йиш йолаш моттиг я района культуран ЦIа. Цхьабакъда кино хьокхилга мара, дукхагIа йолча хана къаьна, наьха дукха царца безам боаца кинокартинаш долаш, кхы хIама дац культуран ЦIагIа. Библиотеке я писателашта хетаяь шиъ фотомонтаж, хIаьта комсомола хетаяь стенд вIашагIйолла кийчлуш мара а бац библиотекан болхлой. «Назрановски» совхозе йоккха комсомольски организаци я. Цхьабакъда, хIанз а художественни самодеятельноста кружок вIашагIъеллаяц цига, цул совгIа ВЛКСМ комитета вIалла а гIо диц шоай самодеятельноста кружок вIашагIйолла гIертача IаьлиЙ-Юртарча комсомольцашта.

Во латт районе гойтара агитацен гIулакх а. Е райцентре а е кхыча нах бахача юрташка а комсомола 40 шу дизара хетаяь, кагирхой къахьегама тIаьхехаш дола плакаташи, лозунгаши яц.

«Назрановски» совхоза центральни усадьбе а совхоза отделенешка а ВЛКСМ 40 шу дизареи ССКП XXI съездеи сийна кагирхоша тIаийца социалистически декхараш а дац хьалъэхка, хIаьта комсомольций къахьегама гIулакхаш нахага довзийташ а дац. Дукха ба районе дикача балхаца белгалбаьнна комсомольцаш. Царех ба шоай производственни задани тIеххьоачашъеш бола комсомольцаш Имагожев А. Котиев В.

ЧIоагIа лохача боараме я цига цхьайолча организацешка комсомольски дисциплина а. Масала, Плиевски отделенерча комсомольцаша бизза лоархIам бац комсомольски собранеi, собранешка ахац цхьацца бахьанаш а доахаш. Иштта, дукха ха йоацаш отчетни-хоржама собрани йиллача хана чакх ца йоаккхаш йисар.

Комсомола масса а оагIорахьара ший болх Коммунистически партен хьалхленца лелабу. Цхьабакъда тамаш йолаш да цу совхоза комсомольций отчетно-хоржама собрани кулаш е парторганизацен секретара заместитель нов. Мальсагов А. а е совхоза администраци а тIа ца хилар. Из лоархIаме гIулакх долга кхетаде декхарийла бар уж. Цудухьа йоахар комсомольцашеи, кагирхошеи шоашта хьалхле лелаечаргара доагIача тайпара шоашта гIо хилац.

ХIанз хьагуш долча гIулакхаша хьахьокх, Наьсарен районе цу белгалдаьннача денга, комсомола 40 шу дизарга, дикача хьокхамца бахарна комсомольцаша йизза йоакхо ца елга.

Ха дIайода, хIаьта берригa комсомольцаши кагирхойи декхарийла ба берригa низ тIа а бахийта оарцагIбовла а сихагIа кхоачамбоацараш дIа а даьха районера комсомольски болх тоабе а.

В. ДЕНЕЖКИН.

Нохчийи гIалгIайи аспирантуре деша болх

Укх шера нохчехи гIалгIаехи 9 саг деша дIаийцав СССР Iилмай Академен Дагестански филиалерча аспирантуре. Уж лакхера дешар а дийша, шо-шоай специальностех дикка балхаш а даь нах ба.

...1954 шера доазол дехьарча къамий меттай Алма-Атински институт яьккхар Мальсагов Iалиханеи Чапанов Махьмадеи. Iалихан г. Алма-Ате юкъерча школе английски мотт хьехаш хилар, хIаьта тIеххьарча шера Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен педагогически институте английски мотт хьехаш а вар. Институт яьккхачул тIехьагIа г. Джамбуле зооветеринарни техникуме английскии немецкии метташ хьехаш хилар Чапанов Махьмад. Пхе шера институте цхьана дешаш ваьгIа уж шаккъа новкъост, юха а цхьана хургва аспирантуре Кавказа халкъий метташ Iомадеш. Царца цхьана «вайнахьа» метташ Iомаде лаьрхIад Нохч-ГIалгIай пединституте немецки мотт хьехаш хиннача Алероев ИбрахIима. ИбрахIима Киргизски паччахьалкхен университет яьккхай. Наьсарен юрта боахаман техникуме, хьехаш хинна Цуров Iалихан деша хайнав аспирантуре физикан специальностех; биологи Iомае лаьрхIад Ужахов Джабраила.

Аспирантуре историн специальностех деша хайнай, Гойгова Зарема — Нохч-ГIалгIай историни, меттеи, литературани института зIамагIа йола Iилман болхло.

Царел совгIа, кхо саг кхы а хайнав аспирантуре заочно дешаргдолаш. Аспирантуре кхаь шера деша деза, занятеш ноябрь бетта хьалхарча деношка йолалу.

IАЛ. УСМАНОВ.

Жалеладархошта дола бюлелтень

«Нохч-ГIалгIайчен жалеладархой! Советски Союза Коммунистически партен XXI съезда духьал гIоргда вай диткъа тха даккхара балха йоккхача коталонашца!» цу тайпара болча тIахьехамца арадаьннад Нохч-ГIалгIай АССР-а юрта боахама Министерствос кийчдаь иллюстрированни бюллетень.

Бюллетена тIа дувц Нохч-ГIалгIай АССР-а колхозийи совхозийи жалеладархошта юкъерча социалистически яхьах.

«Нохч-ГIалгIайче жалеладара гIулакх дегIадара керда толамаш дахарна тIехьа» яхача статья тIа 1958 шера республикан желеладархой толамаш дувц.

Дика бIаргагуча моттиге кепа техай республикан дикагIча чабаний спискана.

Ю. АНИСИМОВ.

№ 19 йола агитатора блокнот

Араяьннай подписчикашта дIа а кхухьийт ССКП Нохч-ГIалгIай обкома пропагандани агитацени отдела «Агитатора блокнота» аргIан, 19-гIа номер.

Номер хьаеллалу «Агитаторий керттера декхар» яхача редакционни статьяца. Статья хетаяь я ССКП XXI съездага республике кийчо ярна.

«Беседашта йола материалаш» яхача разделе Л. Краева статьяна кепа техай «США-с гаьнарча Малхбоале леладу агрессивни гIулакхаш дерригача дуненна а халкъий вахара а кхерам ба» аьнна цIи а йолаш.

«Вай дикагIа бола къахьегамхой» яхача рубрике «Доярка Салтаева Зина» яха Н. Сизмазова корреспонденци я.

«Агитационни балха опыта юкъера» яхача разделе кепа техай С. Прохорова «Даиман болх беш йола агитпункт» аьнна цIи йолча статьяна, хIаьта республикерча массово-политически балха хроника а я кепа теха.

Агитатора новкъостала блокнота тIа белгалъяьй 1958 шера октябрь бетта е езача беседай темаши литературеи.

Оаха совхоза новкъостал дир

Укх шера сентябрь бетта хьалхарча деношка Нохч-ГIалгIай Паччахьалкхен педагогически института историко-филологически факультетера студентий группаш «Надтеречни» совхоза ялат чуэцача новкъостал де яхийтар. Тха группашкара хIара студент вар совхоза къахьегамхошта новкъостал делга шийга кхачарах гIадваха.

Тхо совхозе дIакхаьчача дирекце кхоалагIча отделене хьожадир тхо. Тхоай группашта юкъе яхь а йоаржаяь социалистически декхараш тIаийцар оаха.

ХIара студенто дийнахьа йола норма 130—160 процент кхоачашйора. Факультета группашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалха яьлар тха группа. Саха 100 тонн хьаьжкIий чуийцар.

Дика къахьегарца белгалбаьлар тха группацара студенташ Мальсагова Р., Чариева Р., Хаматханов С., Мальсагов Р., Агиев Р., Даурбекова Б., Муталиева Л. дукха кхыбараш.

Дика гIулакх дир тхона совхоза а отделенен а хьалхле лелаерашa. Деша тхо юха дахка деза ха хьатIакхаьчача чIоагIа баркал аьлар тхона совхоза хьалхле лелаерашеи къахьегамхошеи.

М. ЦУРОВ,
студент.

Безаме болх беш йола коллектив

Цхьа шу хьалха № 1 йолча шурий-товарни совхоза цхьоалагIча ферме балха эттар Зубайраева ПятIимат. ЧIоагIа новкъостал дир цунна цу ферман коллективо.

Халонаш эттар ПятIимата хьалхашка, хIана аьлча, хьайбаш леладара гIулакхах цхьаккха опыт яцар цун.

— ГIайгIа ма е Iа, — аьлар цунга, хьалхле лелаеча доаркас Лаврушина, — хьа безам хуле болх бе Iомалургья хьо, балха опыт сихха хьаIомаергья Iа.

ДикагIа бола доаркаш хьайбашка мишта хьож, доахан цар мишта детт, шура дукхагIа яккхарна фу ду хьожаш яр ПятIимат.

Каст-каста цунна новкъостала йоагIар Лаврушина. Цо Iомайир из доахан детта, царга кьежа, лазар доацаш дий хьежа.

Дукха ха яьлалехьа из болх дика Iомабир цо. Совхозе цIи хеза доаркa хилар цох.

Совхоза кхашка а фермашка а болх беш дукха эрсий, нохчий, украинцаш, иштта кхыбараш ба. Царна массанена а хьалхашка латта декхар да Даьхенна юртбоахаман продукташ дукхагIа ялар. Из коллектив беззаме болх беш хилaро ноакъостал ду царна керда къахьегама толамаш даха.

Шоайла чIоагIа доттагIал леладеш ба автомашиний водителаш нн. Гладкови, Мотаеви. Дикача балхаца белгал — баьнна ба уж. ВIаший новкъосталаш ду цар эшача моттиге.

Плотникал болх беш ба нн. Кравченкои Кантаеви.

— Оаха тхоай берригa низ тIабахийта болх бергба, — йоах Кантаев Юнаса, — хьайбаш Iангара дикагIа дахарна.

Партен XXI-ча съезда сийна социалистически яхье а увтташ керда къахьегама толамаш доахаш ба совхоза болхлой.

МАГОМАДОВ Д.

Нефтепродукташ дукхагIа йоах

Бокхачу патриотически безамца къахьег нефтеперерабатывающи завода кхоалагIча цеха № 14 йолча установкан технологаша. ХIара бетта реагенташ а кхоеш сийрдача нефтепродуктай план тIехкхоачашъю цу коллективо.

Дукха ха йоаццаш ремонтера араьяьлар из установка. Нефтеперерабогчикаша шойла дага а баьнна лаьрхIар, ремонта латташ яьккхача хана ца беш биса болх юхаметта а оттабеш, августеи сентябреи бетташкарча планал совгIа эзар тонн сийрда нефтепродукташ яла.

Октябрьски революцен 41 шу дизарна къахьетама толамашца накъа бахар духьа социалистически декхараш тIаийцачул тIехьагIа къаьстта холуш айеннай коллектива юкъера балха овсарал. Еррига бригадаш шоайла социалистически яхье эттай. ХIара сменаша шоай декхараш сийленца кхоачаш а деш лакхара балха декхараш тIаийцад.

Укх тIеххьарча хана номер 14 йолча установкан технологаша ханал хьалха кхоачашйир шин бетта йоагIа сийрдача нефтепродуктай план. Алхха сентябра счетах 2500 тонн мехкдаьтта делар коллективо август бетта.

Дика къахьег цига Дьякивнич Мария оператор йолча сменой, операторий помощникаш Тесля Бориси Копаева Еленеи болча сменой. Оператора къаьстта дика гIо ду Ахмадов Саида. Хьалха а цу установке технологалла болх баьб Саида. ХIанз, ше Казахстанера цIавоагIаше а шийна дукха езача заводе юха балха вера из. Юххьанца коксови цехе хилар Саид болх беш, цхьабакъда, дуккхача шерашка болх баьча установка тIа ваха лайр Ахмадовна. Цун дехарах шийца балха хиннача коллективаца юха а балха вахийтав из. Хьалха ше хиннача установка тIа болх бу цо хIанз. Завода кулгалхоша йоах цунах: новкъост Ахмадов Саид эггара дикагIа дисциплина йолчарех хинна ца Iеш, толажах вола болхло ва заводе.

ЧIоагIа къовсам лоаттабу Ахмадовс нефтепродукташ ца йойтарна, цул совгIа тхоца эггара дукхагIа балха декхараш тIаийцарех цаI а ва из.

ХьатIа доагIача дезача деной сийна лакхера балха декхараш тIаийца ханал хьалха уж кхоачашдарна низ макхоачча къахьегаш я № 14 йолча установкан коллектив.

А. ДОДОВ.

Сихха чуэцаргья гидуаргаш

Долакха-юртарча отделенен коллектив «Октября 40 шу» яхача совхозе эггара хьалха яьлар укх шера ка бола ялат чуийцаи пачхаьхьалкхенна из дIаденнеи. ХIанз гидуаргаш чуэца йолаеннай отделенен коллектив. Кхашка болх беш я районе дикагIа болча комбайнерий ши агрегат: Джандаров Юсупа лелаю ши комбайни Балхаев Дауда лелаю комбайни. Нормах 8 гектар йоагIача царех хIара комбайно 20 гектарага кхоачаш гидуаргаш чуэц дийнахьа. Массехк ди мара дац уж чуэца йолаенна, бакъда, хIанзлехьа хьекхай царех 100 гаргга гектар, хьатта хьатIаэзад 1500 центнер гаргга генараш. Юккъера лаьрхIача хIара гектара тIара 14—15 центнер йоал.

Еррига а чуэца еза гидуаргаш 704 гектар я отделене. Духхьал цу цхьан культурах эцаргба отделенес 690 эзар сом совгIа пайда.

Кхевига лоархIам болаш дац ялат чуэцача хана хьаттара балхаш. Комбайний бункерашкара доагIашехь а хьатта доагIа ялат, цига цIенду из, докъаду. Из гIулакх дика довзаш болх бу ялат цIендеши докъадеши болча къонача кхалнаха Тимурзиева Розас, Хабибулаева Фатимас. Ялат чуэца доладелча денз хьатта болх беш ба уж, барт болаши массава а нормаш тIехкхоачашъеши бу цар болх.

Комбайнашкара хьатта генараш хьакхухьаши уж пачхаьхьалкхен заготпункташка дIакхухьаши ба кхыча организацешкара совхоза новкъостал де шоай машинашца баьхка шофераш. Ди-бийса ца къовсаши ший ханнахьа ялат дIакхухьаши дикача балхаца белгалбаьнна ба Сунженски района Орджоникидзевски станицерча автотранспортни конторан шофераш Албогачиев Макшарипи Бакаев Къарам-Солтеи.

ХIанз пачхаьхьалкхенна дIадала доладаьд генараш. Ден а бус а ца соццаш чуэцаргйолаши мукулла сихагIа пачхаьхьалкхенна дIалургйолаши я из культура.

З. ДАУРБЕКОВ.

БЕЛОРУССКИ ССР. Мински тракторни завода коллективо серийни хьае йолаяьй «Беларусь» МТЗ 5Л яха керда универсальни пропашной трактор. Ший технически эксплуатационнии гIулакхашца дикагIа я из машин хьалхагIа хиннарел. Кердача трактора тIа сахьата 23 километрага кхаччалца сихал лакхъе йиш хургйолаш 10-скоростной коробка передач латт. Цу машина хьалхашкара соа айянна хиларо торо хулийт лакха гIовнаш долча пропашной культурашта гIулакх деча из лелае. Цун балха овсарал оахам деча 30 процент лакхъянна я, хIаьта доагама расход 15 процентага кхаччалца лохъянна я. Раздельно-агрегатни гидросистемо цун дIаараяха йиш йолаш йолча цилиндрашца торо хулийт тIехьашкахьа меттел оагIонца а хьалхашкахьа а кечалаш (орудеш) тIехьтовса. Дикка эшаденнад машина дозал а. МТЗ 5Л яха трактор шерра лелае йиш я транспортни балхаш тIа. Шу йисте даллаца эзар керда машин ара хеца лаьрхIад цига.

СУРТА ТIА: «Беларусь» МТЗ 5Л яха тракторaш вIашагIйохкаш латт керттерча конвейере.

В. Савостьянова фото. ТАСС фотохроника.

Токарийи слесарийи говзалаш Iомаяьй

Гудермесски локомотивни депо механически цеха мастер Михаил Ефимович Мирошников ший болх дукха а безаш, из дика а ховш, цIенхоштта оамалаш а йолаш саг ва. Цудухьа къаьстта лоархIам болаш кхул цу тайпарча саго кхычох аьнна дош. Механически цехе болх беш болча нохчий кагийча нахах фу хет хьона, аьнна шийга хаттар дича нов. Мирошниковс аьлар:

— Тха нохчий — боккъонца бола кIантий ба! Оаха чIоагIа доккхал ду царех.

Малаш ба уж?

...Дахача шера аьхки денз токарал болх беш ва Хадисов Салауддин. Хьалхарча бетташка дика карагIбалацар цунна локомотивни депора болх. Токарни станок-м дика йовзар цунна (цигача балха валехьа, Киргизе 5 шера МТС-е токара болх беш хиннавар из), цхьабакъда тепловозий оатхалаш яр цунна ца йовзаш хиннараш. Дукха къахьега дийзар цун из чоалхане болх Iомабеш. Денгара-денга лакхъювлар цун говзал. Из хоа а луш говзагIа болча токараша безаме гIо дора цунна.

ХIанз Хадисов Салауддин 5-ча разрядах болх беш ва. Говзал лакхъяларга хьежжа совдаьлар цун хьинар а: Салауддина ший балха нормаш 140—150 процент кхоачашъю.

Кхыча болхлошта хьокхам телаш, цIенача уйлаца хьинаре къахьегаш вола партен кандидат Хадисов Салауддин укх деношка комсомола депо комитета членал хержар комсомольцаша.

Салауддинца цхьана механически цехе болх беш ба кагий нах газосварщик Инаев Махьмади электросварщик Межидов Ахьмади. Уж кагий нах белгалбаьннаб дикача балхаца, хьокхамерча дисциплинаца. Уккхаза белгалдергда вай Гудермесски локомотивни депо еррига коллектив а толаме къахьегаш йолга. Укх шера хьалхарча шин кварталах Орджоникидзевски машиннаькъа отделенен дIа-юха тела Ше байракх яьккхар цу коллективо. Дика къахьегаш кхьаенай из кхоалагIча квартале а. ХIаьта дикача коллектива юкъе дикагIача балхаца белгалвалар боккха лоархIам болаш да; цхьа эзар гаргга болча болхлошта юкъе хоалуш ба Инаев Махьмади Межидов Ахьмади.

Тепловозашта ремонт еш ва слесарь Таймасханов Iалаудин. Сакъердаме да депо из балха вара истори. Укх шера март бетта из депо балха отта дага волаш венача хана, мастер Ольхевадский Виктор Яковлевич из балха хьаэца лоархIа ца веш вар. ДIатIахьежача эсало хийттача зIамигача сага раьза воацаш йоахар цо: «Тепловозашцара болх чIоагIа чоалхане а ба, хIаьта хьона из хала а хургба е бе а ховргдац». Цхьабакъда Iалауддин цу дешаца юхатIехьашка ваккханзар.

— Слесара болх дукха беза сона, дIаэца со, — йоахар цо. Нагахьа санна шин кIирах тепловозашта ремонт е со Iома ца лойя, дIавоаккхаргва оаша со балхара. ТIаккха сона новкъа а хургдац из.

Дуккхача хана денз депо болх беш а, кIаьта тоъала дукха говза слесараш хьаькхебаь а волча къаьнача мастера дукха везавелар слесара балха селла чIоагIа тIакхувш хинна зIамига саг. Иштта дIаийцар Таймасханов Iалауддин депо слесара балха.

Iалауддина цхьан минута дицлацар ше мастера денна дош. Цхьан оатхала тIехьа шоллагIаяр Iомаеш, аттача балхагара халача балхага воалаш волавелар из тепловоз Iомае. Цкъаза чIоагIа «дукхьалъоттар» цунна цхьайола оатхал. Цу тайпарча хана безам хулар цун слесарни дIоагIа бера Iо а кхесса, из болх бита, цхьабакъда Караганде шахте болх беш ше волча хана шийна хьалхашка увтташ хинна холонаш а царех чакхвала шийна карагIдаьнна хинилга а дагадехача чIоагIагIа тоIадора цо ше бе делла дIоагIа.

Къонача слесара говзал тIехьтIехьагIа лакхлулга дика кхетадора дуккхача хана денз цигача болх беш хиннача слесараша Холодный Александра, Меркулов Виктора, Матвеенко Ивана, Грищенко Алексея. Цар чIоагIа гIо дир цунна слесара болх хьехаш. Къаьстта чIоагIа новкъостал дир цунна мастера нов. Ольховадскес. Ший виIийга санна хьожар из цунга. ХIаьта мел толаме хилар Iалауддина хьийга къа а, новкъосташа цунна даь гIо а? 20 марта (из балха хьавена 10 ди даьлча!) слесара Таймасханов Iалауддина цIи депо болхлой собране дикагIа болча болхлошца цхьана хьоахаеш яр. Iалауддина ший дош тIехдика кхоачашдир. Цу хана денз цIаккха мелбалийтац цо ший болх. ХIанз кхоалагIча разрядах болх беш ва из.

IАЛ. КОСТОЕВ.

Дика хьинар дола болхлой

Дукха ха яц Дадагов Сулейма, цхьабакъда массанена а ше везийта ховш-м ва из. Ший дикача балхаца, лоархIамерча, эшаш болча къахьегамца дIавовзийтав Сулейма ше.

Казахстане волча хана медицински училище а яьккха фельдшера говзал Iомайир Сулейма. Из ший даьй мехка цIакхаьчача НГIАССР унахцIенолораяра Министерстве аьлар къонача специалистага:

— ЛоархIаме гIулакх тIадул хьона. Республикански санитарни просвещенен Щен инструкторал болх бертба Iа.

Сулейма дика кхетадора медицински гигиенически дешар бахача наха юкъе доаржаделга унахцIенолораяра лоархIамегIа дола декхар долга. Дуккхаза а ладийгIадар цо беррига низ тIа а бахийта бахача наькъа санитарни культура айяларца мара унахцIено лораелга хургдоацилга белгалдоахаш йолча лекцешка.

ЗIамигача саго дерригача хьинарца дIадоладир из гIулакх. Цудухьа хIанз санитарни просвещенен Щен керттерча лоро нов. Коробовс йоах цунах: «Сулейма тха дикагIа вола болхло ва».

НГIАССР-е массайолча юрташка хиннав из. Ше дIамелкхаьчача лекцеши беседаши ешаш, унахцIено лораяра наькъаш бахача наха хьехаш, хIара улица тIа, хIара цIагIа санитарни порядок лелае баха нах тIахьехаш дIахьу Сулейма ший болх. Сакъердаме дувц цо наха советски медицински Iилма лакхдалара, кердача молхаех, кердача медицински аппаратех, вай республикан унахцIенолораяра толамех.

Каст-каста юрташка ерригача бригадаца ух Дадагов. Цунца хул лор а киномеханик а, автомашина тIа латта киноаппарат а. УнахцIено лораярах дола кинокартинаш хьокх цар нахага, хIаьта Сулейма наьна меттал хьехам бу. Дукха ха йоаццаш Ножай-Юрта яха а хиннай из бригада.

Цкъаза магнитофон ийце а вода Дадагов юрташка. Ше дIакхаьчача дIаязъяь нохчийн-гIалгIайн меттала йола дикагIа болча лорий лекцеш дIаеш цо. Цу лекцешка а Сулейма беседашка а боккхача безамца ладувгI наха.

Ше мел вахача юрта санитарни актив вIашагIйолл цо. Цу активо доккха новкъостал ду санитарни бригадана.

Республикански санитарни Щено тIадилла цхьаькха декхар а кхоачашду Сулейма-юрташкарча больницей наха юкъе медицински дешар дIадоаржадара болх мишта лел а хьож из, хIаьта цига эшаш дола новкъостал а ду цо.

Юрташкарча школашка а, клубашка а лелабу Дадаговс ший санитарно-кхетама болх.

Дукха ха йоаццаш санитарни Щен хьалхле лелаераша совгIата болх беча хана эшаш йола дуккха хIамаш чуйоахка чемодан а еннай инструктора Дадагов Сулеймана.

Я. БЕРГЕР.

Иштта хила веза хьалхле лелаер

Дукха ха яц Экажев Якъуп АМООС (Алханчуртски мелиоративни оростительно-обводнительни система)) управленен Ачалкхерча участкан начальникал хьожаваь. Цхьабакъда цу лоаццача хана а шийна болх дика бовзалгеи, нахаца болх бе ховргдолаш волгеи дIагуча-м далийтад цо. Якъуп къона болхло вале а дика вIаштIехьа доал цун масса йолча оагIонгахьара ше хьалхле лелаеча участкан болх бовза, цун кхоачамбоацараш зе а уж кхоачамбоацараш дIадоахаргдола наькъаш белгал де а, хIаьта болхлой коллектива цо дика терко а йоакхо а йир бахьан долаш массаволча болхлочо а дика сийду цун. Ала дезаш да ший говзал (гидротехник ва из) езаш а, цудухьа иштта дика ший болх лелабе вIаштIехьа доалаш а из хилар.

Цу тайппарча дикача гIулакхашца вайзав Якъуп АМООС управленен хьалхле лелаерашта а.

Якъуп гIадвугаш гIулакх нийсденнад цунна дукха ха йоаццаш — цун балха хьокхамаш лакха долаш а, коллективаца боагIача тайпара болх бе ховш а из хилар бахьан долаш, массава а раьза хинна соцам бир партийни собранес Якъуп ССКП члена кандидатала дIаэца аьнна. Укх деношка ССКП Наьсарен бюрос чIоагI а баьб из соцам.

Шеко яц Якъупа из коммуниста цIи а сийдеш лелаерг хилар.

М. ГОРБАКОВ.

Садона шахтерашкахь

Къилбаседан-ХIирий АССР. Лакха, лоамашка я полиметаллически рудай Садонски месторождени. Из хьайийла геттара дуккха ха-зама яьннай. Эггара хьалха из хьоахаяьй вай эран V бIаьшеран 50-ча шерашкахь халкъа багахбувцамцеи летописешцеи.

Лакхача лоамашка гIолла билла шера асфальтированни никъ бода шахтерски городокага Мизур — Садонски рудоуправленен центрага. Укхаза обогатительни фабрика я; цу фабрике гонахьа ухкача йиъ рудникера подвесни канатни наькъаца хьатIакхухь руда.

Згидски, Холостински, Садонски, Буронски рудникаши Мзурски обогатительни фабрикеи кердагIча оборудованеца кийчъяь я.

Рудни концетраташ цIенъяра ерригача процесса автоматизаци яра доккхий балхаш да обогатительни фабрике деш. Укхаза балха юкъе хьоргда кердагIа йола автоматизацен средстваш, вычислительни техника, электроакустически регулятораш, хIаьта радиоактивни изотопаш.

Шерра-шера тоалуш да садонски шахтерий вахар. Иштта халача моттиге, фордал 2200 метр лакхагIа уллача Згидски рудниках тIеххьарча шерашка города хьисапе йола поселок хиннай.

Укхаза хьалдаьд дика тоадаь дола нах чубаха цIенош, берий бешамаши яслеши, итт шера йола школа, библиотека, тикаш, больница, профилакторий. Шахтерски клубе массаз а хьажа йиш я кердача фильмага Шахтераш болча хьоашалха яьхка хул орджоникидзевски театрий бригадаш. Поселке бах 6.000 саг шахтераш, инженераш, техникаш шоай дезалаш а тIехь.

Садона шахтераша шера бIаьш эзараш тонн даша, цинк, гез, дотув, дошув, кхыдола маьха деза металлаш доахка руда йоаккх лоамашкара.

Сурта тIа: лоаман рудник Мизур.

Н. Рахманова сурт. ТАСС фотохроника.

Мастерскен дикагIа бола болхлой

Тайп-тайпара балхаш деш массехк цех а йолаш йоккха мастерскеш я »Октября 40 шу» яхача совхоза. Укхаза ремонт ю тракторашта, автомашинашта, комбайнашта кхыча юртбоахама механизмашта.

Автомашиний моторашта ремонт еча цехе болх беш ба автослесараш — Даурбеков ИбрахIами Гелисханов Якъупи. Гаража заведующи волча нов. Чилиев Iумарас дувц царех: уж шиъ хиннавецаре еррига автопарк иштта болх беш хургъяцар тха. ТIеххьарча шин бетта капитальнии среднии ремонт яь 16 автомашин арахийцай цар. Атта болх бац машина мотора ремонт елга. Из еш вола болхло хьисап долаш, ший болх дика ховш хила веза. Иштта ба слесараш н. н. И. Даурбековн Я. Гелисхановн. Цар ремонт яьчул тIехьагIа шеко хила езац машинах — болх дика беши тешамеи тоаю цар из. Балха ха йистеяьнна хиларахи выходной ди хиларахи цIаккха духьале яьяц сона цар ремонт е езаш машин мастерске йолча хана.

Медницки цехе слесарь ва нов. Золоторев Андрей. Из цул совгIа автослесарь а ва. Дика болхло оалаш мара кхыдола тешал дац цунна совхоза коллекитво. Иштта ва механически цеха токарь нов. Миронов а. Массаза а 1,5—2 норма кхоачашъю цар.

— Моттиг яц цар бехка гIулакх сецаь латта, — йоах нов. Чилиевс, — моллагIа болх бе аьлча а кийча ба уж из шоай гIулакх деце а.

ХIанз Октября 41 шу дузача денга дикача балха хьокхамашца баха къахьегаш ба мастерскен болхлой.

Столярни завода балхаш

АргIан йоацача XXI партийни съезда сийна Грозненски столярни заводерча къахьегамхоша керда декхараш тIаийцад.

Болхлоша дош деннад 25-ча декабре валовой продукцен шера йоагIа производственни план кхоачашъе, кийчъяь арахецача продукцега дIабода мах план 4,8 процент йолча 5,8 процент лохбе, планал совгIа 75 эзар сом пайда бала, къахьегама овсарле 5 процент лакхъе.

Шоаш тIаийца социалистически декхараш ханнахьа кхоачашдар духьа цхьаьцца технически гIулакхаш деш ба болхлой: сентябра бетта керда пилорама болх бе йолаялийтай, кастта яргъйолаш я фуговочни станок.

Сборочни цехе къаьстта дика болх беш ба сборщикаш Астанини, Петрови, Воронянскийи. Цар сменах нормаш 120-125 процент кхоачашъю. Царех хIара сборщико говзал йовзийташ, Iомабеш шоашца цхьацца къона болхло а лелаву.

Станочни цехе дика болх бу станочникаша Хачукаевси Давтяновси. Цар сменах йоагIа норма 150—160 процент кхоачашъю.

Заводе дукха ха йоацаш, керда яь мебельни цех а я. Из цех сентябре хьалхарча деношка болх бе йолаеннай. Истолаш, гIандаш табуреткаш, шифоньераш, иштта кхыйола бахача наха эша хIамаш а ю цу цеха болхлоша.

Школа вахара гаргаоза

Г. ЦЫГАНКОВ.

НГIАССР-а просвещенен министр

Нов. Н. С. Хрущевс ше ССКП ЦК-а Президиуме дахьийтача записка тIа белгалдаьхад халкъа дешара система овлан тIара хувцанза яргйоаца вахара чIоагIа лоархIам бола гIулакхаш.

Вай юкъара дешара школа эргаяккхара дешаш дага доахк берригача наха, хIана аьлча школан болх вIашатIехьабаккхар, хIаьта иштта деша багIача кагирхошта хьехара а уж кхетабара а методаш овлан тIара хувцанза яргйоаца ха хьаэттахиларах.

Вай республике хиннача дукхача собранешка а совещанешка а школай, институтий, Iилман учреждений болхлоша, берий даьша чIоагIа дийцар школан гIулакх тоадара дешаш. Шевар раьза а волаш, дийцар цар къахьегам безаргболаш кагирхой кхетабеш хила деза советски школан берригача балха кертера гIулакх, яхаш.

Школаш эргайоах дешар дизза вахара, производствона, коммунизм хьалъяра декхарашта гарга озар духьа. Юкъера дешар Iомадар шин этапа дийкъача бакъахьа хургда.

Бераша юкъара дешари къахьегами Iомабербола бархI шера дешара школа хила еза хьалхара этап.

Тхона хетачох цу школашка бераш хьайийде деза ворхI шу ха яраш а ца ийдеш, 8 шу даьннараш. Из ха бархI шера дешара школан декхараша маьхьара а я, хIаьта из йисте яьккха ваьнна ялхайтта шу дола къона саг балха дIахьожавара гIулакх аттагIа а дулургда.

Вай республикан къаьстта йола эргалонаш теркал а еш, эрсех доаца бераш ворхI шу даьлча кийчо еча классашка хьайийде деза. Цу тайпара къахьегама бархI шерара школа ший кийчо ю класс а тIехьа ийс шера дешаш хургья, цхьабакъда из школа йисте йоаккхаргья цар ялхайтта шу даьлча.

Юкъерча дешара хьалхара этап йола юкъерча политехнически дешара къахьегама бархI шерара школа хIанзарча ворхI шерарча школах бархIлагIа класс механически дIатохарах хургъяц. Из керда тайпа йола дешара школа общественно-пайданерча къахьегама юкъе дакъа лоацаргдолаш дешархой кийчбе лаьрхIа я, тIехьагIа хургболча практически балха хиланза баргбоаца Iилмай ларгдех бола кхетам а лургба цо.

Цудухьа цу школера дешара а кхетама а чулоацам берашта хьалхарча классе денз хьехаш а дешаш а тIехьа тIайоагIача хана общественно-пайданерча къахьегама юкъе, социалистически пачхаьхьалкхе дегIайоалаярна эша рузкъаш хьадеча дакъа лаца ковргдолаш психологически уж кийчдеш хила беза.

ЙиIигашта къахьегамах беча хьехамах ше къаьстта аланза дартдац. ЙиIигашта школе хьеха деза цIа леладе, барзкъахIама яьккха а тега а, даа хIама кийчде хар а, кхы цу тайпара дола кхалнаха эша гIулакхаш а.

Цхьабакъда из дац йиIигашта общественно-пайданерча къахьегама кхыча тайпара балхаш Iомаде дезац яхилга.

БархI шера юкъара дешара йолча политехнически школе деша декхарийла да 7—8 шу даьлча денз 16 шу даллалца дерригa бераш. Хетаргахьа, шоай берашка дешийта даьй декхарийла беш кхы а чIоагIагIа дола закон оттаде деза из доххаду даьй бехктокхаме а озаргболаш.

БархI шера дешача школо, бераш къахьега Iомадеш, царна къахьегама тайп-тайпара гIулакхаш хьехаш, вай ханарча механизированни йолча промышленни а юртбоахаман а производство болх бергболаш бераш кийчдергдац.

Нов. Н. С. Хрущева записка тIа белгал даьха да дIахо а школьникаш кхетабара наькъаш: 1—2 шера йола городера а юртара а профессионально-технически училищаш, тайп-тайпара йола курсаш 3 беттагара 2 шерага кхаччалца йола къаьста а бригадаца а хьехаш Iомавелга.

БархI шера дола дерригъюкъара дешар бокъонца дIадоладалца, (хIанз а тIехьа 5—6 классашка дисе дешара дIадувла бераш) бархI шера дешар школера курс йисте яьккхалехьа цхьацца бахьанашца дIадувлача кхувш доагIача берашта, уж производстве болх бе а царех говзал йола болхлой хила а йиш хургйолаш ше къаьстта йола профшколаш яхка еза, цу школашка юкъарча дешара предметаш хьеха деза.

Цу тайпара, тайп-тайпарча наькъаш говзал Iомаяь бола вай кагирхой халкъбоахаман планага хьежжа ший административни экономически районе промышленни а юртбоахаман а производстве болх бе дIахьожабар законах тIадож моттигерча Iаьдала органашта.

Болх беча кагирхой деша баха йиш хургья юкъара дешар дешача политехнически сайренарча е заочни школе. Болхлойи юртарчеи кагирхой школаш хургья шоай балха хьалага хьежжа, цхьаболча дешархоша сайренашка дешаргдолаш, шоллагIачар — сменах (кIиранна-декадах, бетта бийсанарча сменах а, хIаьта цул тIехьагIа дийнахьарча сменах а) дешаргдолаш йола ший тайпара дешара комбинат. Дешархой цхьадола дакъа заочно дешаш хургда, бетта 3—5 дийнахьа школе занятешка а ухаш. Уж школаш хургьяц зIамигача районашка. Предприятешка, е предприятей группе, е города цхьан къаьсттача даькъа тIа хургья уж.

Уж школаш йисте яьхараш общественни организацеша хьожабарта а, еннача характеристикашка а хьежжа лакхерча дешара заведенешка эггара хьалха дIаэцаргболаш бокъонаш яла еза.

Цу лакхехьа йийцача дешара заведенешка цхьацца бахьанашца ший дешар йисте доаккха ца луш бисача кагирхошта производственни говзал е юкъара дешар лакхдара, меттаж Iомадара, искусствон цхьадолча дешай тайп-тайпара йола курсаш вIашагIъехкача бакъахьа я.

Цу тайпара йола дешара заведенеш хила тарлургда: кхаь шера дешар дола промышленни, транспортни, строительни, юртбоахаман техникумаш, цига деша ахарна производственни стаж а эшаргйолаш; производственни стаж йоацаш а деша ваха йишйола дошкольни, библиотечни, медицински, кхыйола техникумаш. Цу техникумашка Iомаду дешар производственни стажаца дувзаденна ца хилар бахьан долаш, цига деша баха йиш хургья бархI класс йисте ма яьккхангехь а.

Цу лакхехьа йийцача школашца цхьана ССКП XX-ча съездо баьча соцамах дIахо а дегIайоалае еза школаш-интернаташ. Кагирхой общественон гIулакхаца кхетабарна, идейно дегIабоалабарна, уж баха Iомабарна дика хьал-торо а хулийт цу школаша.

Шоашта чухь кхетадаь бераш цхьан школе деша дагIа детдомаш а интернаташ а я. Хьалхехьа а цар материальни база чIоагI а яь, школаш-интернаташ еш эргадаха деза уж детдомаш.

Из гIулакх иштта чакхдаккхар нийса долга хьахьокхаш кхы цхьаькха да: бахача наха юкъе сий долаш я школаш-интернаташ, даьша гIадбаха дIател цига шоай бераш. Бойи ахбойи кхетадарна лаьрхIа долча детдомашка шоай бераш дIададалара тIера бац — ноаной. Цар кхетадечох цига бераш дIадалар ший бераш ца дезаш хилара нийса да.

Школен дешара система хувцилга юкъера дешар лоацде а из бархI шерарча дешарга яккха а лерхIаш деш ца хилар белгалдаккха дезаш да. Иштта а доацаш, юкъера дешар шин даькъа декъар дIахо а дIахьалха боаккха гIа а хинна дIаоттаргда, дешархой вахарга, къахьегамга кийчбара дола школен кертера декхар дикагIа а вIаштIехьа долашагIа а чакхдаккха торо лургья. Цул совгIа, цо торо лу юкъера дешар лоархIам болаш шерде а беррига кагирхой дешара юкъе чуоза а.

Дешархоша дешар дикагIа Iомаделга лоархIам болаш лакхлургда дешара сахьаташ дукхагIа хиларца. ХIанзарча итт шерара дешар Iомадеш юкъарча дешара предметашка 9140 сахьат дохийт. БархI шерарча школе а юкъерча дешара школе а производственни гIулакх Iомадарца цхьана цу предметашка дIадахийта йиш хургья 9780 дешара сахьат.

Школе къахьегама гIулакх лакхдар дешархошта Iалаьмате боккха кхетам лургболаш хIама да. ХIама хьадеча къахьегама юкъе школьникаша практически дакъа лацаро кхы дикагIа кхетам лургбола торонаш хулийтаргья царна. Юкъарча пайдана хьегача къино кхетаву кердача тайпара саг, къахьегама коллективе дешархочо дика оамал, нахацара гIулакхаш, общественон хьалхашка ший дола декхараш, социалистически общежитен бокъонаш Iомаю. Духхьал цудухьа вай мехкарча берригача наха цхьа барт а болаш чIоагIа хьаллоац халкъа дешара система эргаяккхарах йола Н. С. Хрущева предложенеш.

Цхьабакъда, из система эргайоккхаш материальни база тоае езаргья. Ворх шера (1959—65 ш.ш.) оттаяьча планах вай республике хьалъе лерхI 200 млн. сом совгIа мах бола 132 школа (царна юкъе йолхац колхозаша шоай низаца хьалъергйола школаш, хIаьта иштта школьни интернаташи берий учреждениеши).

Школаши берий учреждениеши хьалъеш хIара шера 30-негара 37 миллион сомага кхаччалца ахча дохийтаргда. Цхьабакъда йолаш йолча подрядно-строительни организацеша хIанз а во кхоачашъю школаш хьалъяра планаш, хIаьта дIахо йодача хана техника а механизмаш а кхоачам боллаш ца хулаши тайп-тайпарча министерствай а ведомствай а хьалъе дукха объекташ йолаши хилар бахьан долаш цар из декхар кхоачашдой тамаш я. Цудухьа тхона хеточох **областашка, краяшка, республикашка** вай ханарча строительни техникаца а механизмашца а Iалашъяь школаш хьалъю **къаьстта йола тресташ е еза.**

Цул совгIа, зданешта капитальни ремонт яра гIулакх аттача даккха деза халкъа дешара организацешта школай а берий учреждений а хьалхле лелаерашта. Цу гIулакха строительни материалаш йохкача новкъостал эш моттигерча организацешкара цар шоай ийе бокъо хургйолаш хIама де деза наличнии а безналични а чотах.

Школаш политехнически оборудованеца дикагIа Iалашъярна болх булургболаш дика тоаяь оборудовани, станокаш, тракторaш, комбайнаш, автомашинаш школашта къоастае предприятешта, министерствашта, ведомствашта бокъо яла мегаргьяр.

Деша багIача кагирхошта дешар Iомадара а уж кхетабара а декхараш кхоачашделга цхьан бе долла, ца эша параллелизм дIаяккха а цу гIулакха кулгал делга дикагIа чакхдаккха а, хIаьта цунца цхьана управленчески расходаш кIезгъе а, юкъерча дешара хьалхара а шоллагIа а этап халкъа дешара системе чухь вIашагIтоха еза, кхыча министерствашкареи ведомствашкареи къахьегама резервай дешара заведенеш, железнодорожни школаш а училищаш а юкъерча дешара специальни заведенеш шоай дешара — материальни база а тIехьа уж просвещенен органашка дIа а луш. Юкъарло йоацаш цу дешара заведенешта кулгал дарна просвещенен министерствашка профобра отделаш яхка мегаргья, хIаьта халкъа дешара отделий аппараташка профессиональни дешара инспектораш оттабе мегаргба.

Халкъа дешара система массанахьа цхьатарра эргайоаккхалургья аьлча хардхургдац.

Цу гIулакха чIоагIа кийчо, хьадда расчеташ е еза, кхоъ-диъ шу ха а еза.

Халкъа дешара система эргаяккхар пачхаьхьалкхен лоархIам бола декхар да, из доаккха гIулакх кхоачашде халкъа дешара органашта партийни советски органашкара, профсоюзни комсомольски организацешкара, берригача нахагара новкъостал эш.

Дунен халкъашта юкъера вахар

Керда французски конституци чІоагІдалар

ПАРИЖ, 6 сентябре. (ТАСС). Тахан чІоагІденнад 28 сентябре хиннача референдума балхах тІаийца дола Французски республикан керда конституци. Селхан конституцен текста кепатахаяр пачхьалкхен официальни органа тІа, «Журналь офисьель» тІа. Тахан юстицен министра Мишель Дебрес пачхьалкхен печать а тоІаяь чІоагІдир из, цул тІехьагІа цу текстага закона низ кхаьчар.

Цунца цхьана ше-шегІа дехад 1946 шерара конституци.

Кердача конституцех де Голла правительствога кхаьчай, «Экспресс» яхача еженедельнико белгалдоаккхачох, «абсолютни монархи дІаяьккхача денз Францен цхьаккха а правительствога ца кхаьчача тайпара йоккха бокъонаш. «Национальни собранен бокъонаш дикка лоацъяьй.

Тахан денз йоалу, де Голла правительствос парламента контролагахьара ше мукъа йолча хана, керда пачхьалкхен институташ яхкарна кийчо ергйола, бІь бетта йола ха.

Цхьа долча даькъе, хІанззехьа а кийчо е йолаеннай кердача Национальни собранен хоржамашта. Парижски журналистски тІозарашта юкъе цу гІулакхаца дийза язду, правительство хІанз йолаш йола хоржамий округаш хувца лаьрхІа я яхаш, шин турах чаккхйоахаргйолаш мажоритарни хоржамий система (дукхагІа долча кхажамаша хьаллоацаш волча кандидата тесса кхажамаш мара ца лоархІаш йола система), лелае лаьрхІа я яхаш. Из гІулакх да, парламента юкъе демократически низаш кІезигагІа хилийтар ший дехар долаш.

СССР-аи Гвинейски республиканнеи юкъерча гІулакхех

Гвинейски республикан президент Секу Турес СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Председателага К. Е. Ворошиловга каьхат дайтад шоайн вайн шин мехка юкъе дипломатически гІулакхаш леладар дехаш.

К. Е. Ворошилова жоп луш юхаяхийтача зІанара тІа аьннад, Гвинейски республика ший лоІамах йола а суверенни а пачхьалкхе лерхІ советски правительствос, цунца дипломатически гІулакхаш леладеи вІаши юкъе дипломатически представительствап хилийтеи кийча а я. Советски Союза халкъий цІерах К. Е. Ворошиловс Гвинеяс ший суверенни демократически пачхьалкхе чІоагІъеш цо толамаш дахар лов а аьлар.

(ТАСС).

Атлантически океана йисте, Малхбузерча Африке улл **Гвинея**. Укх тІеххьарча ханналца колониальни кхыча ворхІ мехкаца цхьана Французски Малхбоалера Африка яхача колониальни моттига юкъе йодар из («Форда дехьара территори»).

Гвинея 251 эзар квадратни километр я, кертерча даькъе судански фула яхачеи племех латта цига баха нах 2 миллион совгІа саг ва. Гвинеян столица форда йисте улла Конакри яха город я. 45 эзар саг вах цу чу.

Гвинея — лаьттанца болх беш, аграрни мохк ба. Цига хул боамби, лаьттара бІар, кофен плантацеш, пальмай хьунаш, и. кх. д.

Бокситаш дукха йоахка моттиг хиларах йовзаш я Гвинея. Цхьабакъда бокситаш йоахилга (иштта лаьттагІара доаха кхыдола рузкъаш а) французски монополешта бе доал.

Гвинеян къахьегамхошка къаьстта хала хьал да. Цига бахача нахах болча болхлошта европейцашта долчул массехкказза кІезигагІа тел алапи. Социальни Іалашвар а лазар кхетарах, берах хиларах, къавалара, бе болх боацаш висарах луш пособеш а дац царна. Баха нах баьде лоаттабар пайданегІа лерхІ колонизатораша, цудухьа цу племех бола нах геттара кІезига ба дийша.

(ТАСС).

ДЖУЗЕППЕ ВЕРДИ (1813—1901), сийлахь-воккха итальянски композитор.

Эрсий къона турпал

Качалинская яха станица (Сталинградски область). Вай мехкарча массайолча моттигашка а санна дукха эрсий турпалаш ба Дона Іакъар тІа. Укхаза Иловлински района «Красный партизан» яхача юртбоахама артеле колхозни механизатораш болча дезалла тайпан цІи Посохин йолча Николай Андреевичеи Наталья Яковлевнайи хьалкхийнав пхелагІа воІ-Юрий.

— Тха турпал ва ер! — оал цунах колхозникаша курга. Бакъ а да да из. 16 шу мара дизадац Юре, хІаьта а сомача попа хена тара ва из. Боккха, метр шера ба цун букъ, тамашийна сома да цун гІов, кулгаш, фоарт. Башха тенна воацашехьа а-бІаьи кховзткъеи итт сантиметр — 150 килограмм таргга веза ва Юрий. Юкъерча школан иттлагІча классе деша вагІа из, волейболах ловзара тІера ва, паргІатта неках дехьа воал из Донах.

Наталья Яковлевнас дувц:

— Халача хана, 1942 шера ваьв Юрий. Кхы мел дола бераш а санна вар из кІаьнк волча хана, цхьабакъда дІахо сихха дегІ кхаьхьа ваьлар из. 11-ча бетта коташ вахар Юрий. Цо бегашта санна кхувссаш дІаухийт кІих дизза дола галеш-селла чІоагІа низ боалл цунга. Ше дешарах мукъа волча хана трактор, комбайн, автомашина лехка Іомавеннав из. Школера каникулех цІахийцача хана аргІера колхоза ялат цІаувзаш ше волаш, аххана 200 гаргга трудди даьккхар цо.

Цхьан минута уйла еш а яьгІа, тІаккха дІахо доладир ший къамаьл Наталья Яковлевнас:

— Хьанна тара хилар ер селла онда? Укхан даи сои-м хьаьрча нах мадий. Бакъда, чІоагІа низ болаш вар Юре даь даь-воша — Иван Архипов. Шовзткъа ведар хий чудола бешка паргІатта ворда тІара Іойоаккхар цо. Из дикал, Юрена барзкъаш мичара эцаргда? Цунна-м 58 размер йола костюм ма езий, — цІенхоштта аьлар нанас,— хІаьта уж тайпа магазинашка йохкаш яц.

Юрий дешарах дика кхет, книжкаш дукха деза, физически культуран института езача атлетиках бола нах багІача факультете деша ваха уйла я цун. Инженер-механик хила а безам ба цун.

РЕДАКТОР М. ЛЬЯНОВ.

Вильгельм Пика ГДР-а бахархошка даь кхайкарал

БЕРЛИН. (ТАСС). Агентствос АДН хоам бир Германски Демократически Республика вІашагІъелла 9 шу даларa бахьан Германски Демократически Республикан президенто Вильгельм Пика бахархошка даьча кхайкаралах.

Президенто моаршал хьттар ГДР-а бахархошка республикан промышленносто, юрта боахамо, Іилмаи балхо, литератураси искусствоси даьхача толамашца.

Вай республиках, аьлар В. Пика, лоархІаме политически экономически низ хиннаб. Дунен халкъашта юкъера цун авторитет хадданза лакхаювл. Вай хьаллаьца латта низболаши тешшамеи бола доттагІий — Советски Союзи кхыдола социалистически мехкаши да.

Вильгельм Пика дІахо йоах, Германски Социалистически единни партен V съездо оттаьй Германски Демократически Республикан берригача гражданий а дерригача немецки халкъа а хьашташ Іалашдергдола программа. Из — машара, ираза, рузкъан программа я, социализма программа я.

ГДР-а халкъан палатеи округий халкъан викалаллеи хоржамаш дар дувцаш, В. Пика белгалдир, цу хоржамаша демократен, машара, социализма гІулакха тІехьа лоаттабеча къовсама кийча дола керда низаш гучадоахаргдолга.

Кхайкарал йистедоаллаш Вильгельм Пика аьлар:

Воай гІулакхах тийшша долаш, Советски Союзацеи кхыдолча социалистически мехкашцеи дохаргдоаца доттагІал долаш, дерригача машар безача халкъашца доккха доттагІал долаш, майрра гІорда вай хьалхашкахьа, башха дика долча воаша лерхІачунга-социализма котолонга.

Ланчжоуски нефтеперегонни завода хьалхара очередь хьалъяь яьннай

ПЕКИН. (ТАСС). Агентствос Синьхуа хоам бечча бесса городе Ланьчжоу хьалъяь яьннай нефтеперегонни завода хьалхара очередь. 27-ча сентябре заводо елар фатагена, дизельни доагама, бензина, кхыйолча мехкдаьттай продуктай хьалхара парти.

Ланьчжоуски нефтеперегонни завод Китае эггара хьалхара хьалъяь йоаккха нефтеперегонни завод я. Цун проект оттаеш а из хьалъеш а Китайна доккха новкъостал даьд Советски Союзо. Заводера еррига производствени процесс механизированни а автоматизированни а я.

Хьалха оттаьча планах завод хьалъяь яла езаш яр 1959 шу чаккхдоаллаш. Цхьабакъда, маьхко дегІабара оагІонгахьа боккха гІа баккхаро дог ураоттадир из предприяти хьалъеш хиннача къахьегамхой. Коммунистически партен хьалхленца а, советски специалистий гІонца а болхлоша сихдир завод кьалъелга.

Укх сахьате сихъенна хьалъеш латт предприятен шоллагІа йола очередь.

Иракски Республикан премьер-министра индийски журналистаца даь къамаьл

БАГДАД. (ТАСС). Иракски Республикан премьер-министра Абдель Керим Касема цІихезача индийски журналистаца, «Блитц» яхача газета редактораца Р. К. Карлиджияца, Ирака чухьарчеи арахьарчеи политикан хьакъехьа даь къамаьл газеташ тІа даьккхад.

Иракски революцес лерхІар, аьннад Касема, — Ирака йизза суверенитет Іалашъяри, дІахо йодача хана мехка чухьарча а арахьарча а гІулакхашта юкъе кхыйола пачхахьалкхенаш ца гІертийтар Іалашдари, Ирак реакционерех цІенъяри, халкъа культуран а вахара а хьал лакхдари да. Ирак, аьннад премьер-министра, нейтральни пачхахьалкхе я. ДІахо йодача хана а нейтралитета политика дІаяхьа лаьрхІа а я, хІаьта дІакъастаргдоаца Іарбий халкъан дакъа а да.

Иракски Республиканнеи ОАР-еи юкъерча гІулаккхех лаьца даьча хаттара жоп луш, аьлар Касема: «Тхои ВІашагІтехача Іарбий Республикан халкъи вежарий да. Тха дац тайп-тайпара наькъаши вІаший духьалеш йолаш хІамаши. Тха мугІараш вІашагІдаха гІерташ чІоагІа пропаганда малхбузено лелайойя а, тхо массаза а, дега гІоз йолча хана а хало-эттача хана а вІашагІдоахкаш да».

Бейруте латта гІулакхаш

БЕЙРУТ. (ТАСС). «Телеграф» яхача газето язду, Шамуна а цун оагІонгахьа бараша а правительствонна духьала тІема провокацеш дІахо а еш хилари, кердача президента духьалара гІулакхаш леладеш хилари. ТІеххьарча деношка, язду газето, правительствос судаца из бехктокхаме озара гІулакх тоахкилга ларрхІал гучадаьннад Шамуна моастагІлен гІулакхаш.

«Аль-Кифах» яхача газето белгалдоакх, Шамуна оагІонгахьа бараша а фалангисташа а леладу зуламе хІамаши террори Бейруте хинна ца Іеш берригача мехка а леладу яхаш. Фалангисташа 3 октябре столицен балха а вахара а гІулакхаш юха хьал ца оттийтара духьа цхьайолча кварталашта топаш йийттар. Цхьабакъда, из гІулакх ливански эскара подразделенеша чакх ца доалийташ дохадир. Бейруте балхаш деча даькъ тІа бокъонца йола порядок юха оттаьй.

Тоалуш йоагІа Дехьа-АтагІе

ТІеххьарча шера дикка тоаяннай Шаьлан района Дехьа-АтагІе яха юрт. Укхаза хьалдаьд 200 гаргга нах чубаха цІенош, пачхьалкхено 600 эзар сом ссуда а луш. Юрта йолаш я: райпищекомбинат, райпромкомбината цехаш, лесхоз, водхоз, маслобойни, юкъера школа, школа-интернат, берий беши яслии кхыйоала учрежденеши.

Юртахоша доккхал деш я хІанз хьалъеш латта участкови больница. Дукха къахьет юрта совето юрт тоаеш. Цо тоадаь 280 цІа; ужаш лаьрхІа да кастта цІа боагІаргболча наха.

Б. НОВОСЕЛЬСКИЙ.

Малав бехке?

Нохч-ГІалгІай республика юхаметтаоттаярца бувзабенна дукха болх ба вай республике беш. Цу дуккхача балха эггара лоархІамера дакъа да Нохч-ГІалгІай культуран болх. ХІанз укх сахьате арадоалаш дукха говзаме йоазой сборникаш да, иштта эрсий метталара перевод яь арадоалаш книжкаш а да. Цул совгІа Минпросо арахеца кийчъеш методически пособеш а программаш а я.

Кхойтта - дийтта шера наьна меттала йоазонца болх бинза болча издательстверча, редакцерча болхлошта, хьехархошта, дешархошта, иштта кхы мелболча наьна меттала йоазонца болх беш мел волча сага чІоагІа эшаш а ца хилча чІоагІа новкъа долаш а нохчийи гІалгІайи метта орфографически словараш хІана дац арадоалаш? Малав цу деша бехке?

Уж словараш нохчийи гІалгІайи йоазон мотт цхьан кога тІа баккхара, вешта аьлча йоазон болх беш болча наха шоашта хет-хеттача тайпара яздергдоацаш цхьан тайпара яздердолаш, арадувлаш дола книжкаш, газеташ орфографически гІалаташ доацаш арадувларна уж словараш ца хилча мегаргдоацилга массанена а ховш да. Цхьабакъда, цу гІулакха терко а яь уж арадаха безам болаш цхьаккха вац, уж отта а даь, ара даха кийчдаь автораш мара.

Нохч-ГІалгІай историен, литературан, метта Іилман-тохкама института болхлоша отта а даь, кийчдаьд уж словараш. Издательствос йоах, Минпросаца договор а йийя дІале, тІаккха цун заказах оаха арахецаргда. ХІаьта Минпросо тхога цунах дала ахча дац, йоах.

ССКП Нохч-ГІалгІай обкома, уж словараш арадаха декхарийла волчунга ала доагІар аьлча чІоагІа бакъахьа ма хетар тхона.

О. ИБРАГИМОВ.

Спорт

Денгара-денга кІезигагІа ха юс класса «Б» (шиълагІа зона) йола футболистий яхьаш чакхъяла. ХІара вІашагІкхетарца ирлуш боагІа къовсам. Укх деношка Грознен «Терек» цІи йола команда Кутаисе «Локомотив» командаца лайзар. Хьалхарча кругах лайзача грозненцаш котбайлар 4 : 3 счет а йолаш. Вокх кругах «Терека» футболисташ ийшар (счет 0 : 2 яр). Розыгрыш чакхъяллалца «Терек» ловзаргья Астраханеи Сталинградеи командашца. Цу командашца Грознен футболисташ ловзаргба Грозне 12-чеи 19-чеи октябре.

* * *

Грозне, Гудермесе, МагІалбике, Наьсаре кхыча районашка а ВЛКСМ-а 40 шу дизара сийна хетаяь йола спортивни яхьаш я. Къаьстта сакъердаме я Ерригсоюзни легкоатлетически кросс. МагІалбике цу яхьаца толаме дакъа лаьцар III-ча Нефтепромысла лаьттан кІалхарча ремонта мастеро нов. Визиевс.

Грознерча «Динамо» яхача стадионе йолаеннай Грознен школай командашта юкъера волейбольни яхьаш. Дика толамаш даьхад №№ 20, 1, 2, йолча школай спортсменаша.

* * *

Йолаеннай «Спартак» цІи йолча обществон республикански Совета хьалхлен шахматни турнир. Турнираца дакъа лоацаш 12 саг ва.

Юххьерча школен хьалхарча класса дола гІалгІай метта книжка

(Книжка оттадаьр Х. С. Осмиев)

Книжка оттадаьд, чехкагІа школашка дІакхачийтара духьа, 1957-ча шера лоацачa хана. Автора хеттача тайпара, чІоагІа уйла тІа а яхийта оттаде а тоаде а ха хиннаяц.

Иштта лоацачa хана оттадаьдале а, автора тарденнад методически наькъаца доагІача тайпара учебника тІа программан материал йизза дІанийсъе. Берашта кхетае атта хургйолаш цхьалханечунгара чоалханечунга, аттачунгара халачунга йолаш нийсъяьй авторо ше оттадаьча, укхаза вай дувцача учебника тІа материал.

Учебника тІа литературан мотт кагийча берашта кхетабе атта хургболча тайпара бувц.

Цул совгІа ала дезаш да, упражненешта денна дувцараш а енна предложенеш а къамий доттагІал, юрта боахам промышленностера, колхозера, совхозера къахьегам, Іалам, кулга говзал иштта кхы дараш а довзарна чІоагІа лоархІам болаш хилар. Дешар а йоазув а багах ду къамаьл а шаьрдаларна кхоачам болаш упражненеш а словарикацара болх а беннаб автора учебника тІа.

Лоацача хана чехка оттаде а арадаккха а дезаш хилар бахьан долаш кхоачам боацараш а нийсденнад учебника тІа. Хьехархошта, школешка болх беча хана гІалат ца дарна, ха дезаш да уж кхоачамбоацараш. Хьехархошта уж довзийта а учебник шозлагІа арадоалача хана тоаде автора аттагІа хилийта а язъеш я ер статья.

Керттерча даькъе учебника тІа дола кхоачамбоацараш, хувца езаш йола правилаш я:

1. 4-ча оагІо тІа яздаьд: «Дешаш оазаех хул». НийсагІа хургда: **«Дешаш оазех латт** — аьлча.

2. 6-ча оагІо тІа яздаьд: «Дешаш доакъоех хул. Цу доакъоех деша доакъош оал». Из нийса дац. Деша доакъош оал приставкахи, овлахи, суффиксахи, чаккхенахи. Укхаза ювцараш слогаш я. Укхаза ала деза: **«Дешаш слогех латт».** Цу тайпара хувца езаш я 7-ча оагІо тІара правила а.

3. 8-ча оагІо тІа яздаьд «Деша дакъа хул мукъа оаз юкъе йолаш» НийсагІа хургда: **«Мукъача оазо слог ю».** ХІана аьлча учебника тІа йолчча тайпара из правила йитача кхетаде тарлу мукъа оаз юкъе йолаш а йоацаш а слог хулаш санна.

4. Цу оагІо тІарча правила хьалхара мугІ укх тайпара язбича бакъахьа хургба: **«Мукъаза оазаш слог еш яц».**

5. 10-ча оагІо тІа яздаьд: «Ер алапаш шин даькъа декъалац: **ай, аьй, ей, ий, оа, шой, ов, уй, ув, эй, юв, яь, яй, яьй».** Из нийса дац, хІана аьлча, **Іовала Іойола, чуйола, чувола, хьайола, чувала иштта** кхыдола а дешаш слогашта декъача хана уж белгалъяьхьа оазаш екъалу. Масала, **чу-йо-ла чу-ва-ла.**

Из правила хила еза укх тайпара: «Слогашта декъача хана **а, в, й,** яха оазаш шоашта хьалха латтача мукъача оазех къаст, нагахьа санна царна тІехьа мукъаза оаз хуле. **Доа-хан, лов-зар, гуй-ра гІай-ба.**

6. 14-гІа оагІув кхоачалуча язъяный правила: «Дош сехьадоаккхаш хьалха латтача мукъача алапаца цхьан деша дакъе **й, а, в** къоастаде йиш яц цу мукъача оазах». Ер правила кхетаеш яц, укхан хьалха вай йийца правила хилча эшаш а яц.

7. 48-ча оагІо тІа язъяный правила: «Деша дакъаца **ов, ув** цхьан нийслуш хул. Дош сехьадоаккхаш къоастаде йиш яц уж». НийсагІа хургда: «Дешаш слогаца **ов, ув,** цхьана нийслуш хул. Дош кердача мугІар тІа доаккхача хана уж вІашагІкъоастаде мегаргдац, нагахьа санна царна тІехьа мукъаза оаз хуле, масала, **гІов-ге, дув-цар».**

8. 50-ча оагІо тІарча правил тІа яздаьд: «Алап **й** деша даькъаца мукъача алапал хьалха латташ хул». Алап **й** мукъача алапа хьалха а тІехьа а хила тарлу. Хьалха латте а тІехьа латте а из латта моттиг белгалъе езаш яц. Укхаза ала дезар да, алап **й** слог еш ца хилар. Цудухьа из правилеи цунна кІалхара правилеи вІашагІа а теха, укх тайпара тоайича бакъахьа хургъя. Алап **й** слог еш дац. Из хул мукъача алапаца цхьан слоге. Дош кердача мугІар тІа доаккхача хана **й** шийца дувзаденначa мукъа алапах къоастаде йиш яц: бийса, **сай-ре, гІай-ба.**

9. 61-ча оагІо тІа язъяьча правила тІа яздаьд «Мукъаза оаз шийна тІехьа латтача мукъача оазах къоастае **ъ, ь** хьарак язду». НийсагІа хургда: «Мукъаза оаз шийна тІехьа латтача мукъача оазах къоастае езаш хилча цига къоастора хьаракаш **ъ, ь** язду».

2. Хувца еза терминаш.

1. Юхьедenз чакхдллалца учебника тІа «Слогах» — «деша дакъа» яхаш яздаьд. **Слог** яха дош 1938 шера денз перевод ца еш ше долчча бесса хьаийца да. Цудухьа берашта хьехача хана цунах слог яхаш хьеха а деза. **Учебник юха арадоалача хана из дош хувца а деза.**

2. Учебника тІа дош кердача мугІар тІа даккхар, дош сехьадаккхар яхаш яздаьд. **Из дош кердача мугІар тІа даккхар,** аьнна хувца деза.

Кхыдола кхоачамбоацараш:

1. 5-ча оагІо тІа 2-ча упражнене тІа аьннад хІара белгалдаьча дешаца масса оаз я? Белгалдаь дешаш текста юкъе долаш дац.

2. 26-ча оагІо тІа 45-ча упражнене тІа а да хьалхара дар санна.

3. 31-ча оагІо тІа. 57 упражнена бенна хьокхам дош белгал ца деш беннаб.

4. 46-ча оагІо тІа, 91-ча упражненена бенна хьокхам кІал такилг хьакха дезача метте алапаш белгалдаьд.

5. 51-ча оагІо тІа 108 упражнене тІа яздаьд: «Вай ЦІе Эскар майра да» ХІанз вай «ЦІе Эскар алац», «Советски Эскар» оал.

6. 62-чеи 63-чеи оагІош тІа, 134 138 упражненеш тІа а хьокхамаш нийса деннадац.

7. Фу да из? Фу ба из? Фу я из? яха хаттараш язде деза: Фуд из? Фуй из? аьнна.

Укхаза вай белгалдаьча кхоачамбоацарел совгІа корректора бехк болаш хинна книжка тІа нонагІо орфографически гІалаташ да. Царех керттера белгалде дезаш да **ай** хила дезача метте **ей, эй** яздаь хилар. Масала: Эйхьаза, Эйбат, Эйсет, Эйдамар и кх дІ, язде деза Айхьаза, Айбат, Айсет, Айдамар.

Укх статья тІа белгалдаь кхоачамбоацараш учебника тІа дале а, из учебник хьехархошта, дешархошта эшаш йола учебни пособи а я, ший ханнахьа арадалар бахьан долаш вай школашта чІоагІа накъа а даргда.

И. ОЗДОЕВ.

Пачхаьалкхен чухьара кхадж бувлаш йола 3 процент дола заем

Гор. Москве 1958 шера 30 сентябре хиннача кхадж бара 65-ча тиража официальни таблица.

Заема еррига цхьайтте а разряда серей а облигацей а укх номерий кхадж баьннаб:

Серен №№	Облигацен №№	Кхажа сомашцара боарам	Серен №№	Облигацен №№	Кхажа сомашцара боарам	Серен №№	Облигацен №№	Кхажа сомашцара боарам
000022	13*)	5.000	029112	08*)	5.000	067414	09*)	5.000
000470	47*)	10.000	029429	1—50	400	069261	03*)	5.000
000744	1—50	400	029601	06*)	5.000	069786	45*)	50.000
000815	35*)	5.000	031415	36*)	5.000	069999	42*)	5.000
001130	1—50	1.000	031451	1—50	400	071060	14*)	10.000
001622	1—50	1.000	033014	18*)	5.000	071167	43*)	10.000
004014	1—50	1.000	033358	29*)	5.000	071187	44*)	10.000
004162	03*)	5.000	033488	1—50	400	071243	1—50	400
004966	09*)	10.000	034242	46*)	10.000	072072	1—50	400
005135	39*)	5.000	034243	1—50	400	072523	30*)	5.000
005212	1—50	400	035101	14*)	5.000	072603	21*)	5.000
005356	40*)	5.000	035362	1—50	400	072742	1—50	400
005500	1—50	400	035555	1—50	400	074128	1—50	400
007589	1—50	1.000	035769	1—50	400	075747	30*)	5.000
007710	1—50	400	036672	03*)	25.000	076139	03*)	5.000
008019	1—50	400	036703	13*)	10.000	076232	1—50	400
008323	15*)	5.000	037010	38*)	25.000	076500	09*)	5.000
008715	1—50	1.000	037094	37*)	5.000	076819	47*)	5.000
009616	33*)	5.000	038105	12*)	25.000	077536	16*)	5.000
011173	29*)	25.000	039128	1—50	400	078241	1—50	400
011354	01*)	5.000	039182	44*)	5.000	079128	39*)	5.000
011933	26*)	10.000	040273	31*)	5.000	079239	01*)	10.000
012219	09*)	5.000	041226	09*)	5.000	080630	1—50	400
012381	1—50	400	041511	45*)	5.000	081680	1—50	400
012581	44*)	50.000	042292	09*)	5.000	082448	1—50	1.000
012827	21*)	5.000	042754	34*)	5.000	082462	05*)	5.000
013149	34*)	5.000	043337	08*)	10.000	083893	34*)	10.000
013827	40*)	5.000	043778	44*)	10.000	084052	42*)	10.000
014569	1—50	400	044796	1—50	1.000	084531	45*)	5.000
016184	01*)	5.000	044919	1—50	400	085703	1—50	400
016240	31*)	5.000	045443	1—50	400	085826	17*)	5.000
018923	33*)	5.000	045742	17*)	10.000	086141	46*)	5.000
019218	07*)	5.000	045811	31*)	5.000	086409	44*)	5.000
019397	1—50	400	045832	1—50	400	087766	30*)	5.000
019522	35*)	5.000	046819	1—50	1.000	088797	1—50	400
019806	28*)	5.000	047397	30*)	5.000	089097	1—50	1.000
019960	50*)	5.000	047848	19*)	5.000	090145	1—50	400
020235	09*)	5.000	047879	37*)	5.000	090352	1—50	1.000
020400	15*)	5.000	049585	25*)	10.000	091215	01*)	5.000
020737	01*)	5.000	051526	1—50	400	091913	12*)	5.000
020787	42*)	25.000	051847	1—50	400	093514	1—50	400
020932	21*)	5.000	052213	50*)	5.000	094107	21*)	5.000
021150	07*)	10.000	055190	37*)	5.000	094156	24*)	10.000
023554	09*)	5.000	055504	47*)	5.000	094419	29*)	5.000
023744	06*)	5.000	057465	27*)	5.000	094447	1—50	1.000
023935	33*)	5.000	057472	45*)	5.000	095649	1—50	400
025431	1—50	400	057685	13*)	5.000	095748	40*)	5.000
025904	45*)	10.000	058919	1—50	400	095798	1—50	400
026021	1—50	400	059322	1—50	400	095883	13*)	10.000
026029	38*)	5.000	061102	1—50	1.000	096838	49*)	5.000
027269	1—50	400	061431	10*)	5.000	097242	33*)	5.000
027388	06*)	5.000	061450	1—50	400	097655	1—50	1.000
028898	45*)	5.000	063780	1—50	1.000	097917	50*)	10.000
028929	1—50	400	065085	44*)	10.000	097935	42*)	10.000
029019	44*)	10.000	065908	1—50	400	097945	38*)	10.000
029071	19*)	5.000	066470	24*)	5.000	097982	46*)	10.000
			066519	1—50	400	098279	38*)	5.000

Цу серей юхейисача облигацей 49 номера хІаранена 400 сом долаш кхажамаш даьннад.

Таблица тІа белгалдаьраш ши бІаь сома облигацей даьннача кхажамий маьхаш да.

Кхажа маьха юкъе боагІа кхадж баьннача облигацен нарицательни мах а.

Ер таблица, газета тІайоагІа номер хьакхаьчачул тІехьагІа, сберегательни кассаша баьннача кхажа мах оттаьйча порядках дІалуш дола официальни документ да.

Кхадж бара тираж яра Комиссен председатель — гор. Москван къехьегамхой депутатий Октябрьски районни Совета исполнительни комитета председатель **В. В. ТУЛАЕВ.**

Комиссен бехктокхамера секретарь **Л. А. ВАСИЛЬЕВА.**

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цІерах кинотеатр

Йоккха зал — **«Фентахьисапе лоами».** Долалу 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗІамига зал № 1 — **«Фентахьисапе лоами».** Долалу 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗІамига зал № 2 — **«Наследник».** Долалу 9.30, 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30.

ЗІамига зал № 3 — **«Лайлая Габори».** Долалу 9.15, 11.15, 1.15, 3.15, 5.15, 8.15, 10.15.

Кинотеатр «Родина»

«Фентахьисапе лоами». Долалу 9, 10.45, 12.30, 2.15, 4, 5.45, 7.30, 9.15.

Ахкан кинотеатр

«Партийни билет». Долалу 6.30. **«Ши тІемахо».** Долалу 8.30.

Город Грозне, Октябрьски районе, 100-ча корп. 2 кв. вахача **Хисамидинов Равель Халиловича** Калужски областе, гор. Сухиниче Гогола улицах, № 10 йолча яха **Хисамидинова Людмила Яновна** йитара дош суде деннад.

Дош дувцаргда гор. Грознен Октябрьски района халкъа суде.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 23, телефоны: редактора 2-41-78, зам. редактора 2-67-01, отдела партийной жизни 2-28-72, корректорской — 2-60-91.

СФ02611. Типография им 11 августа 1918 года, проспект Революции 30/2. Заказ № 6044.